

Matiyu

Oroka o lebo aa surea

Matiyu

Masanto

Ondooka wa wele angmæ aa lebo aana waya Matiyu, wai o Yahuda wai, ondo aa nyimi atoma a Yeso.

Angmæ lebo aaka Matiyu wa wele Wa wore ro na Yeso kaya Almasipu kanname, kamea kaya orona o pena otono ooka Ashili aye aromo a ai Otono oo Kozo. Kaya kamea maYahuda ne eke lenyong oo bena kaya deya. Ewela eena e tikæræ ekoro mawo ma Ashili aa nyimi Otono o Kozo adorana a wore nangka Yeso ka panza e. Ewela me ee kang wore obena Yeso karomo ka akora Ibraheng kai. Kangza ka rare Yeso na “Kena ka Daoda”. Obena Yeso ka de aa bengmæ be Almasipu naname, aa kap nangka maYahuda ne eke lenyong a Ashili. Ewela eena e wore na Yeso ondo baala ogong ooka o baala ka angmæ a kai ne wore o bena kaye ka o bare maleo o kala o Mosa.

Aa nyimi ewela eena, a tareze o baala o Yeso aa madækæni esu nanna: O bora, o zoola azaa oyara, omea wa wore nangka wa gwara aromo Ashili cikæ (masono 5-7). O Leere kangza, nangka otoma Almasipu yo eza ogole o wai (osono 10). O taaro, angmæ aa gerpo zene azaa togomo te Ashili (osono 13). O naaze, o baala azaa ombela o cikæ ondo o tare Ashili yo eza (osono 18). O esu, o baala azaa o maro awere aana kaa o deya togomo

te Ashili (masono 24-25). O maare, Matiye wa wore letoma lee gong ka Yeso ka nya, azaa o zoola azaa orooka oo lebo.

Beyo be epa eeka eya nyimi

Beting kaa o ngemengha Yeso Kiristi 1:1-2:23

Ozoola o Yohana o batisma 3:1-12

O batisma ka o kedeya Yeso 3:13-4:11

Ogole o Yeso a nyimi makeke ma Galili 4:12-18:35

O kurə a Galili aa alea Urshalima 19:1-20:34

Ogole o Yeso o maare Urshalima 21:1-27:66

O gendare o Yeso kaa o gbwə o kai 27:32-66

O era aa malo gwə kaa o wore o kpwai kai 28:1-20

Abuudu a Yeso (Luk 3:23-38)

¹ Enna ewela azaa beting be Yeso Kiristi, kena ka Daoda, kena ka Ibraheng.

² Ibraheng ate a Ishaku,

Ishaku ate a Yakubu, a Yakubu ate a Yahuda kaa arone awai alome.

³ Yahuda ate a Perez kaa Zera andaaka iini onea waye Tamar,

Perez ate a Hezron,
a Hezron ate a Aram.

⁴ Aram ate a Aminadab,

Aminadab ate a Nashon, aa Nashon ate a Salmon.

⁵ Salmon ate a Bowaza ka iini wai waye Rahab. Bowaza ate a Obed ka iini wai waye Rut, Obed ate a Yese,

⁶ a Yese ate a Ogomo Daoda.

Daoda ate a Suleimanu ka iini wai waye Bat-sheba, ondaye Uriya o samba.

- ⁷ Suleimanu ate a Rehobowam,
Rehobowam ate a Abija, Abija ate a Asa,
⁸ Asa ate a Yehoshapat, Yehoshapat ate a Yehoram,
Yehoram ate a Uziya,
⁹ Uziya ate a Yotam,
Yotam ate a Ahaz,
Ahaz ate a Hezekiya,
¹⁰ Hezekiya ate a Manase,
Manase ate a Amon, Amon ate a Yosiya,
¹¹ aa Yosiya ate a Yekoniya ka arone awai, a were aka a bese maYahuda a ale a lezara a Babila.
¹² Malo besa one a lezara a Babila,
Yekoniya ate a Sheyaltiyel, Sheyaltiyel ate a Zerubabel,
¹³ Zerubabel ate a Abihud,
Abihud ate a Eliyakim, Eliyakim ate a Azor,
¹⁴ Azor ate a Zadok,
Zadok ate a Akim,
Akim ate a Aliyud,
¹⁵ Aliyud ate a Eleyazar,
Eleyazar ate a Mattan,
Mattan ate a Yakubu,
¹⁶ aa Yakubu ate a Yusupu ondaleme Mariya,
Mariya kamea ka ngmeng Yeso ka a beya kai na Kiristi.
¹⁷ Obena pate sepeza a era Ibrahimeng a alea Daoda, sepeza betuurua ka she naaze. O era Daoda a alea awere amea a bese maYahuda a alea lezara a Babila, sepeza betuurua ka she naaze, o era were lezara a Babila kangza a ale o ngmenga Kiristi, sepeza betuurua ka she naaze.

*Ongmenga o Yeso Kiristi**(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Nannaa ongmenga o Yeso Kiristi waze. Awere aka Yusupu waya caasa Mariya kamea ka ngmeng Yeso, zongka wa ana kai, na manaa ka ana etumə a surə a Obere Ashili.

¹⁹ Yusupu ondasau kai waye ka boome ba Ashili na wata yeme o kare okai ezəng a nyimi aromone, nawa eze madoola ma baya kai a suk.

²⁰ Nangka waya madoola ma nyimi, na otoma Ashili o dera lepung o Ateokora deya awai atolau. Awa bena, “Yusupu kena ka Daoda, tana okone boome bo ana Mariya ka ka itə ondaye one, obena etumə ka ka ana, e surea Obere Ashilia.

²¹ Kayo ngmenga kena ka lome, oyo nya kai leze na Yeso, o bena kayo boza aromo aza madinə mane.”

²² A eze pate nyimia adorana angmə Ateokora pene ka Ondo beya angmə ka mawo ma Ashili Ishaya beke.

²³ “Laka! Kagala yo ya etumə, ka ka ngmeng kena kalome, ka ayo nya kai leze na Emanuwel, o wore obena Ashili ya legwa ka ro.”

²⁴ Nangka Yusupu wa ere atolau, nawa tare epaaka otoma Ashili o dera lepung me wa ote wai na waye, aa wa ana Mariya naka itə ondaye wai.

²⁵ Pate ka nyimi, wata wa more ka kai ne, se malo ngmenga kena ka kai. Nawa nya kena kame leze na Yeso.

2*Begere be ana orosa kane surəa dizi*

¹ Malo ngmenga Yeso a Baitalami o makeke ma Yahudiya, awere togomo te Hiridus ogomo Ogong, ana orosa ne surea adizi nane deya a Urushalima ane pirkə na,

² “Ondooka a ngmeng, ogomo ma Yahuda ya babaa? Te laka bewerewere be wai a dizi na te deya kate eze kai makili ma Ashili.”

³ Nangka Ogomo Hiridus wa kone nyimi nawa kone oburə ka apate aromo a Urushalima.

⁴ Nawa kurki pate andaamoole magame ma Ashili ka ana obaala angmə aka Ashili a nya Mosa, awa pirkə ne na, a ruwəme abena aya ngmenga Kiristi?

⁵ Nane kabare wai na, “Apeng Betalami a makeke ma Yahudiya,” Ane kang bena, “Nyimia ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili wa wele,

⁶ “ ‘Bo Betalami o makeke ma Yahudiya
ota baate ne a nyimi makeke ma togomo ma
Yahudiya,

ka ogomo yo surəa nyimi au ka waya eza togomo
azaa aromo ang maIsrela.” ’

⁷ Na Hiridus rare ana orosa name asuk adorana wa rose awere aka bewerewere beme be suri.

⁸ Nawa tong ne a Betalami na, “Ale na ka esoole kena kame a dede. Eedate ka ecə kai, deyana ka ebeleng, adorana mima ang ale kang eze makili ma Ashili a begeshe be kai.”

⁹ Malooka ne mara okona angmə ogomo, nane lya izi ka teweno tene, a bewerewere beeka be surə ane obora kale ane ba izi a ale araaka kena kame zane.

¹⁰ Nangka ne laka bewerewere beme, nane pene ka okona oleba maleu.

¹¹ Ko lyə a kwilə me ane laka kena kame ka iini kai Mariya, nane girwə aa ne eze kai makili ma Ashili. Zaa nyimi nane pəri majeketa ma emate mane ane nya kai magogoro, mazenare, madangku ma lubban kaa ma omur.

¹² Aza obena Obere Ashili wa windi ne toto a nyimi tolau na tana ne kuri ara Hiridus ne, nane tare orona yende a kurə a makeke mane.

O alea wogo a Masar

¹³ Malooka ana orosa me ne ale, otoma Ashili o dera lepung wa suri a Yusupu a tolau. Awa bekaana, “Era o ana kena kame ka iini kai o alea wogo a Masar. Oo cikə a saname seena ba kone eyapa mi, aza obena Hiridus ya gera kena kame kawa wong kai.”

¹⁴ Na Yusupu ere a lelyaare leme, nawa ana kena kame ka iini kai a alea Masar,

¹⁵ arakanamea ne cikə ne a ale ogwə o Hiridus. Nyimi apanza angmə Ashili ka a beke o ngmə otoma ai o lepung na, “Ma rare kena kang ka ka suri a Masar.”

O wongha a bana ayana a Masar

¹⁶ Nangka Hiridus wa laka obena ana orosa ne kala wai a izi, na o nyong caro wai maleu. Nawa ote na a wongze pate ayana a batebate alome ka neya Betalami ka oringəri o ai, aa deya senai se leere aa jəpi, a akap nangka ne kone ara ana orosa name.

¹⁷ Awere namea angmə Ashili ka Irimiya beke a pena na,

18 “A kona lengmelo a Rama,
lengmelo le okona oburə ka oruuzi a jəng,
Rahila ya ruuzi azaa ayana kai
aka nyana kona okoo ogwə,
aza obena a wongza ne.”

O surə a Masar a ale a Nazarat

19 Malooka Hiridus wa gbwi, na otoma Ashili o dera lebung deya a Yusupu a nyimi tolau a Masar

20 awa bekaana, “Era, ka o ana kena ka iini kai o ale a makeke ma Isrela, andaaka neya yeme o wongnga kena kame ne gbwizə.”

21 Nawa ere, aa wa ana kena kame ka iini kai aa wa ale a makeke ma Isrela.

22 Nangka wa kone obena oyana o Hiridus, Arkilayus wa zala togomo a bengmə ba ate wai, nawa kone boome bo ale a saname. Azaa obena a windi wai teto a nyimi tolau, nawa dare awa ale a makeke ma Galili,

23 Wa ale nawa cikə a kapeng ka yende ka a rareze kai na Nazarat. Adorana apanza angmə Ashili ka ana obeya a ngmə ka mawo ma Ashili ne beke, “Ayo rara kai karomo ka Nazarat.”

3

Ozoola o Yohana o batisma

(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

1 A nyimi tomore tonname a Yohana o batisma wa suri awa ya zoola a nyimi wake o makeke ma Yahudiya,

² aa wa beyana, “Kurə na Ashili, obena togomo te shili te amara*.”

³ Ondoona Ishaya ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wa beke angmə azaa wai na:

“Lengmelo ya rara owake ale beya na,

‘Babara Ateokora orona,

babara na marona ma wai.’ ”

⁴ A soo madibi ma Yohana ka sezəru se orongkooma, awa tera o tinə owai ka lejəng le ongma. A epaolya wai eya ekangdang ka mato ma esheng.

⁵ Na aromo a Urushalima, kaa a makeke ma Yahudiya a pate, kaa a pate ana makeke ma Obeno Urdung ne deese ara a kai,

⁶ ane beeze madinə mane, aa wa ezene obatismo Obeno Urdung.

⁷ Pate ka nyimi nangka Yohana wa laka ma-Parisa ka maSadukiya araaka waya eza aromo obatismo, nawa bekaa ne na, “Ying okurkənəng ewa eburu! Mana wa zoola aying na esong o gəəzə o Ashili ka waya deya?

⁸ Ezana epaaka eyo ale akap ka ewore obena e kurə Ashili aying.

⁹ Kangza tane ole begeshe na, ‘Ibraheng waya ate aro ne.’ Ang bele ying na, Ashili aye ka obare o səərə Ibraheng ayana a nyimi a caleena.

¹⁰ A samba o eke betemo aa madərə ma o mati, kangza pate uti ka wata ngmengza ayana a rerene, ayo genda wai ka tare a nyimi ola.

¹¹ “Mi ang ezeze ying o batisma ka manyia o wore o kurə a Ashili aying. Malo ong ondo ya

* **3:2 3:2** *togomo te shili te amara* Anna wore obena togomo teeka Ashili ya ezaa me azaa aromo.

deya kawa kalang o bare, tekakau te wai ma era anta bare ang monte ne. Wayo eza ying o batisma ka Obere Ashili ka ola.

¹² Waya onta upkwi owai a taara, aa wa keleke epaolya wai, aa wa kare o eyo me a nyimi lebengga, aa wa ese masuni mame ka ola ka wata lambuzu ne.”

A eze Yeso obatisma
(*Mar 1:9-11; Luk 3:21-23*)

¹³ A were name na Yeso deya ka suri a Galili a ale a Urdung ara Yohana adorana wa eze kai o batisma.

¹⁴ Na Yohana yeme o nara kai, awa bekaana, “Mi ang gwara obekaana bo oyeng o batisma, eyaaka bo ba deya ara ang?”

¹⁵ Na Yeso kabare wai na, “Baya wa itə nyimi nanname, aza obena nyimi a kala orera ka te panza epa e sangsang eeka Ashili ya yeme me.” Na Yohana kabare, aa wa ye kai o batisma.

¹⁶ Malo o eza Yeso o batisma, ka osurə kai a nyimi manyi naname, a saseya na zaa shili banggalanu, aka laka Obere o Ashili a jəpi na kagoma, aka jəpi ukpwei kai.

¹⁷ Na kone lengmelo a surə zaa shili na, “Kanna kena kang, kamea ang yeme, kamea ang kone oleba kai maleu.”

4

O kedeya Yeso
(*Mar 1:12-13; Luk 4:1-13*)

3:17 3:17 Obo 22:2; Sel 2:7; Ish 42:1; Mat 12:18; 17:5; Mar 1:11; Luk 9:35.

¹ Na Obere Ashili tare kaa Yeso a ale owake ka ogomo o bere o buru kedeya kai.

² Aka meke ongmə o tomore tuuru naaze, lelyaare ka letereme, na ekomo meke kai.

³ Na ogomo obere o buru deya kai awa bekaana, “Boa baaya Kena ka Ashili, ote lecale leena ka le itə oborode.”

⁴ Na Yeso kabare na, “Angmə Ashili a bekaana, “Epaolya belle ta ongtaza oromo ne, seena ka koonang angmə ka susi ongmə Ashili.”

⁵ Na ogomo o bere oburu, ale ka kai a Urushal-ima apeng a odera madinə, nawa zalara kai araa o kala bezaati a akwilə Ashili.

⁶ Na wa bena, “Bo kena ka Ashili kaaza, cangko ka otaru a deze, obena a wele na, ‘Wayo ote atoma wai a kazo o, kane woboo ka taara tene nangka oto jukə tobona to ocale ne.”

⁷ Na Yeso kabare wai na, “A wele na, ‘Tana okedeya Ateokora Ashili au ne.’ ”

⁸ Kangza na ogomo obere oburu ale ka kai oyara o zaati awa wore kai pate togomo te lerambo leena ka o gongha te.

⁹ Awa kang bena, “Pate tenna eyang nyau, ba girwə a begeshe beng o ezeng makili ma Ashili.”

¹⁰ Na Yeso bekaa wai na, “Era arakaana, Shetan! A wele na, ‘Eza Ashili Ateokora au makili ma ai, kangza aiya belle oyo saba.’ ”

¹¹ Na ogomo obere o buru ale awa baya kai, na atoma Ashili o dera lepung de nane kangkama kai.

Obora ogole o Yeso aa Galili

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Nangka Yeso ka kone obena a meke Yohana na apate akwilə andaleme, naka ere naka ale a Galili.

¹³ Ko baya Nazarat, naka ale a Kaparnahum ka ocikə, apeng amea aya bengmə bo beno, a bekazo be makeke ma Zebulung ka Naptali,

¹⁴ adorana a panza epaaka ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke,

¹⁵ “A makeke ma Zebulung ka ma Naptali,
orona o alea obeno ogong a alea bekazo be
obeno Urdung,
a makeke ma Galili araaka a worme acake
cikə ne,

¹⁶ aromo kane cikə amaring,
ne laka masanto ma gong,
ana ocikə makeke ma o ululu o gbwə kangza,
masanto ma tara ane.”

¹⁷ O era were name, na Yeso bore ozoola aka beyaana, “Kurə na Ashili aza obena togomo te shili te amara.”

Yeso ka rare atoma kai o bora

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Yeso kaya yenga edəki o beno gong o Galili naname, naka laka arone a leere, Siman ka a rare wai na Biturusu ka orone owai Andarawus. Neya tara majara ma o meese ekwala obeno, obena ogole one o meese ekwala waze.

¹⁹ Na Yeso bekaane na, “Deyana ka etareng, eyang ote ying ka e itə ana o deesa ka aromo a mi.”

²⁰ A saseya nane baya majara mane aa ne tare kai.

²¹ Ko lya izi a baate, naka laka arone leere kangza, Yakubu kena ka Zabadi, ka orone kai Yohana. Neya nyimi o onggo o manyi ka ate ane Zabadi, aneya babara majara mane ma o meese ekwala. Na Yeso rare ne.

²² A saseya nane baya o onggo o manyi mame ka ate ane, aa ne tare kai.

*Yeso ka womza ana makono
(Luk 6:17-19)*

²³ Yeso ka ringgari pate makeke ma Galili, aka baale a nyimi odandaro o gwarzanang maYahuda, aka zoole aa ne aza angmə a lebo a togomo te Ashili. Kangza aaka womza pate makono ka odera o kona zake ka aromo ya zitə ka mai.

²⁴ Na orooka azaa kai ale a kurəwə a nyimi makeke ma Suriya pate. Na aromo casa kai pate andaaka neya kono ka andaaka neya zitə ka kombela makono, ka ana o kona o poba a jəng, andaaka obere o buru wa taba ne, ana letaranggi, andaaka apung ane aa gbwə a sara yende, pate naka womza ne.

²⁵ Na aromo a cake ne tare kai, kane suri a Galili, ka ana o surə a Dekapolis*, ka Urushalima, ka makeke ma Yahudiya, a ale cakate obeno Urdung.

5

O zoola ka Yeso ka eze azaa oyara

* 4:25 4:25 Dekapolis Onnaa topepeng betuuru.

¹ Nangka Yeso ka laka aromo ane kurkənəng, naka zale oyara aa ka cikə a saname. Na atoma kai deya kai,

² aka bore o baala one na.

O wala o kona oleba

³ “Ana okona olebaa aromo aaka ne rose o sawa one a nyimi o tare Ashili, aza o bena togomo te shili taate nea te.

⁴ Ana okona oleba ana o caro anyong, ayo nata ne anyong.

⁵ Ana okona olebaa ana o nata ukpwei, lerambo leena yo itə lalene.

⁶ Ana okona olebaa andaaka neya kona ekomo ka lewe le cikə o sangsang, obena neyo tiyə.

⁷ Ana okona olebaa andaaka ne kone egonegone, ayo wore ne egonegone.

⁸ Ana okona olebaa andaaka neya sangsang a nyimia nyong, obena neyo laka Ashili.

⁹ Ana okona olebaa andaaka ne gere o cikə o cammo, obena ayo rara ne na ayana Ashili.

¹⁰ Ana okona olebaa andaaka a nyana ne azaa be sangsang bene, obena togomo te shili taa tene te.

¹¹ Ana okona olebaa ying awere aka aromo ne eske ying, ane nyalang ka ying ane kang beya kombela rendaza ma buru aza oying, obena ying e tareng.

¹² Konana oleba e zante ajəng, o bena bengmə bee ying yo gongha aa cak azaa shili, nyimia

aromome ne gæzə ana obeya angmə ka mawo ma Ashili kane kaana ying."

O baala azaa ogalu ka masanto

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ Yingnga ogalu makeke maana. A ogalu wa arnang ka olento owai, eya ayo ya ka wa kang olento? Wa itə wata kang ya ka edang ne, soona a oke wai a itəzə ne.

¹⁴ Yingnga masanto ma lerambo. Apeng aka a sowa ai azaa ka zalo, a era ta baasa ne.

¹⁵ Nyimi a aromo ne era neta diki beru be masanto aa ne pate be ka oso ne. Seenā eke be ara azaati o eese be, nangka beyo nya pate aromo akwilə me masanto.

¹⁶ Nyimi a kangza bayana ee itə ana masanto a aromo, adorana nee laka teweno teying te rere ka eya ezame, aa ne sabe Ate aying ooka waya nyimi azaa shili.

O baala azaa makili

¹⁷ Tane laka na ma deya kang dinggi makili ma Mosa ka ewela ana obeya angmə ka mawo ma Ashili. Anta ma deya kang dinggi ne soona ang panza mai.

¹⁸ Eyang dongdong bele oying, azaa shili ka makeke maana yo maro, otengke o baate ewela makili ma Mosa wato maro ne, seeka a panza ekeeya apat.

¹⁹ A zaa nyimi pate ondooka wa cakate o yende o kala a bebaate a nyimi makili ma Ashili maana, aa wa baale ana ondo na neye nyimi, ayo beka ondo me na wa kala be baate a nyimia togomo te

o zaa shili. Ondooka wa tare mai kangza aa wa baale ana ondo o tare o mai, ayo rara wai na ondo ogong a togomo te shili.

²⁰ Eyang baalo ying eta kala ana obaala angmə ka Ashili anya Mosa ka maParisa aa eza epa e sangsang ne, eto lyə a togomo te ozaa shili ne.

O baala azaa lemunggi
(Luk 12:57-59)

²¹ “E kone obena a beka aromo ko rabo na, ‘Tano wong ondo ne, pate ondooka wa wongngha ondo, ayo gəəzə wai.’

²² Mi eyang bele oying, ondooka wa munggi ka arone wai, ayo gəəzə wai. Ondooka wa rare arone wai na, eta ka edang ne, ayo ale ka wai ara o cora angmə. Komana kangza wa rare arone wai na, eta ka edang ne, wa itə kap ka akwilə ola.

²³ “Nyimia kangza, baya nya Ashili eyapa a nyimi akwilə ai ara o esaza Ashili mapapa ma owaze, o ringtə o bena arone au neye ka bo a lenyong,

²⁴ baya epaaka oya nya Ashili a ting ara o esaza Ashili mapapa mo waze. Bora ka o ale ka o babare kane, o ama o de ka onya Ashili epaaka baaya nyame.

²⁵ Ondo wa ale ka bo ara o cora angmə, yangkanna a saseya ka ebabare ka wai e tata o orona o ale zongka e dukə. Bata ya nyimi ne, wayo gwaarau ka ondoo cora angmə, aa ondoo cora angmə kangza wayo gwaarau ka ana o tesa geza ka a pateo a akwilə andaleme.

²⁶ Ang dongdong bele o epeng, zongka o səərəu arakaname, seena ba are pate emate eeka ataro.

O baala azaa leyau

²⁷ “Ba kone a bekaana, ‘Tana o eze leyau ne.’

²⁸ Eyang beya ying na, pate ondooka wa gonta ondaaye, kawa kone o eza leyau ka wai, wa samba o eza me ka wai naname a nyimi lenyong le wai.

²⁹ Liizi le oree leo leeyo ote ka o rizi, lopa le ka o pere. Mara o dere sara yende a lepung leo ko bena a tare pate lepung leo a nyimi akwilə ola.

³⁰ O ara oree wa ote ka o rizi, core wai ka o pere. Mara o dere sara yende a lepung leo ko bena a tare pate lepung leo a nyimi akwilə ola.

O baala azaa opere ondaaye

(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ “Akanq samba obena, ‘Ondooka wa pere ondaaye wai, awa dongdong nya wai ewela o pere o awai.

³² Aa maa bekaa ying na pate ondooka wa pere ondaaye wai, aa wata wa meke wai ka leyau ne, wa ote wai orona o leyau naname, kangza pate ondooka wa ana wai, wa eza leyau naname.

O baala azaa otono

³³ “Kangza, ekone a samba o bekea aromo ko rabo na, ‘Tana o tonono a rendaza ne, o eze epaaka ba tonono ne aa begeshe Ateokora.’

³⁴ Mi eyang beya yingna, tana e tonono dake-meme ne, ka azaa shili, obena arakanamea lədəngdə le Ashili zene,

³⁵ nyimia tane tono ka adeze ne, arakaname Ashili eeshe tobona te ai ne, koonā ka Urushalima obena aya apeng ogomo ogong.

³⁶ Kangza tana otono ka ukpwei o ne, azaa obena ba era ota ote lepkwai le yende kale itə leepeng koonā leebo ne.

³⁷ Pate epaaka wa gwara o beke belle eya 'Eeye' koonā 'Aa,' eyapa e kala nyimi, e surea ara ondoo burua.

O baala azaa otaasa
(Luk 6:29-30)

³⁸ "E kone a samba o bekaa me na, 'Liizi a bengmə be liizi, a liini a bengmə be liini.'

³⁹ Na mi eyang beya ying na, tana enyane ondoo eza oying epa eburu ne. Ondo wa tabau a letamo lo ore wangware wai lo guri kawa tabe kangza.

⁴⁰ Ondo wa ale ka bo ara o cora angmə ka wa jeke odibi o, nya wai ulə o urnəzə o kangza.

⁴¹ A ondo wa oteu na o eze teweno te omele yende, o ale ka wai o mamele maleere.

⁴² Ondo wa bosa eyapa abo, o nya wai. Ondo kangza wa deya aa kope eyapa abo, tana o nare wai ne.

Oyeme ana onyana o
(Luk 6:27-28,32-36)

⁴³ "E kone a samba o bekaa na, 'Yeme ondooka waya ating o, o nyane ondooka wata yeme oo ne.'

⁴⁴ A mi eyang beya aying na, yeme na ana o nyana oying e bosazana Ashili azaa andaaka ne gəəzə ying,

⁴⁵ adorana e itə ayana Ate aying o zaa shili. Ondooka wa oteze ongme ka wa ye masanto ara ana edang kaa ana o dera edang, awa kang deesa ka olyi ara ana nyong a sangsang ka ana nyong a buru.

⁴⁶ Ba yeme ana o yeme owa belle, aya taasa o ka eya? Ana o eesa emate makeke kaa ana madinə, nyimia ne ezeze.

⁴⁷ Ba beeza aromo au okoo belle, eya o ezeze erere ke kala ena ondo? Andaame maYahuda taza ne nyimia ne ezeze.

⁴⁸ Azaa nyimi, itə na ana edang nangka Ate aying o zaa shili waye ka edang.

6

O baala azaa o nyaza

¹ “Ezana a sauwo tana ogole oying orere wa itə ogongta a yizi ne. Azaa obena e eza nyimi, eto cə o taasa o woma araa Ate aying o zaa shili ne.

² “Nyimia baaya nya ana odera, tana o ara lengmelo ajəng ka komana kone ne, ana o ara ukpwei ezeze nyimi odandaro o gwarzanang maYahuda ka azaa marona adora aromo sabe ne. Eyang dongdong bele oying, ne samba ocə o taasa o woma one pat.

³ Aa bayaa nya ondo odera eyapa, tana o baya o ara oguri wa rose epaaka o ara ore ya eza me ne,

⁴ adorana nyaza oying itə epa esuk. Arakaname Ate aying, ka wa gongte epaaka aya ezaa me aa asuk, wayo taasau akap.

*O baala azaa o beya angmə ka Ashili
(Luk 11:2-4)*

⁵ “Aa baaya beya angmә ka Ashili, tana oye na ana o ara ukpwei ne, ne yeme o beya angmә ka Ashili a itә a madandaro ma ogwarzanang maYahuda ka edәki marona ka aromo laka ne. Eyang dongdong bele oying epeng, ne samba o emba o taasa one a pat.

⁶ Nyimia waaza, baya beya angmә ka Ashili, ale a nyimi odo o, pate abuudu me o beye angmә ka Ate au aaka ata gonta ai ne, aa Ate au ka agonte pate epaaka a eze a suk, ayo taasau.

⁷ “A eeya beya angmә ka Ashili, tana wa eweo na aworme ka neta rosa Ashili ne, andaame neya gonta na ne beya angmә a ewo waya yo ote ka kone ne.

⁸ Tane itә na nee ne, Ate ying rosa epaaka e gwara ka ying zongka e pirkә ai.

⁹ E beya angmә ka Ashili nanna,
“Ate aro ozaa shili,
a monte leze leo a sangsang.

¹⁰ A togomo to de,
aa eze epaaka oya yeme me
a lerambo leena,
nangka ezeze azaa shili.

¹¹ Nyaro epaolya o ngmeengme.

¹² O pisi ro madinә maro,
nangka te pisizi andaaka ne ezeze ro madinә.

¹³ Tana o ale kaaro ara o kedeya ne,
o wobe ro a taara te ogomo o bere o buru
ona.’

¹⁴ “E pisә aromo aaka ne ezeze ying epa eburu,
Ate aying o zaа shili yo pisә maying’.

¹⁵ Aa eeta pisə ana ondo madinə mane ne, Ate ying to pisə epa eburu eeying ne.”

O baala azaa o pate ongma

¹⁶ “Eeya meke o ngmə, tane care mayinu nangka ana o ara ukpwei ezeze ne. Ne care mayinu kane wore aromo bekaana neya eza opate o ngmə. Ang dongdong bele oying, ne samba ocə o taasa one naname.

¹⁷ Aa baaya pate o ngmə, kwizə mayinu mau, o saane mai manau,

¹⁸ adorana tana rosa o bena oya eza o pate o ngmə ne. Ate au kaa ta gonta ne, ooka kangza wa gonte pate epaaka a ezeze a suk, wayo taasau.

*O baala azaa o eke ocə azaa shili
(Luk 12:33-34)*

¹⁹ “Tana e kuri tukpwei toying ocə a lerambo leena araaka egau kaa orengkaka yo cara wai ne, araaka akəri neyo pora ka ne lyə ne kpwi.

²⁰ Soona e kuri tukpwei toying ocə azaa shili, araaka egau ka orengkaka to cara wai ne, araaka kangza, akəri to lyə ka ne eze bekəri ne.

²¹ Araaka ocə o zene, sanamea lenyong leo zene kangza.

*Masanto ma lepung
(Luk 11:34-36)*

²² “Liizi leya beru be masanto ma lepung, liizi leo leeya cammo, pate lepung leo yo pena ka masanto.

²³ A liizi leo leeta cammo ne, pate lepung leo yo dera masanto. Masanto ma lepung leo ma itə maring, maring yo dongdong gongha!

O eza lezara aa ateokora a leere
(Luk 16:13)

²⁴ “Ondo wa era wata eza lezara ateakoro leere ne, baya nyimi oyo nyana o yende o yeme o yende, koonā o tare o yende o zeele o leere me. Ba era ota tare Ashili kaa emate awere yende ne.”

O werno a Ateokora
(Luk 12:22-31)

²⁵ Azaa nyimi eyang bele oying, tana e gare tukpwei toying azaa epaaka eya lyame, koonā eya sa me, koonā nangka eyo cə madibi ma o amba. Ebeene kala epaolya sang? Aa leping kangza kala madibi sang?

²⁶ Laka na engmeng o zaa shili, neta eza o shebeka koonā ne shende kane eke a bengga ne. Pate ka nyimi Ate ying o zaa shili lyeeze ka ne. Ying e kala ne edang sang?

²⁷ Mana a nyimi oying a kazo gara ukpwei wai wa era wa wale lemore le yende a nyimi tomoro to wai*?

²⁸ “Na eyaka eya gara tukpwei toying azaa madibi ma o amba? Laka nangka eburu o wake e gongze, neta eza gole yende ne.

²⁹ Pate ka nyimi eyang belo oying na ogomo Suleimanu ka ocə wai wata wa amba madibi maa gong na ondo a nyimi one ne.

³⁰ Nyimia Ashili eze mawake ma owake bejaga nanna, maaka maya arakana o ngmeengme, a

* **6:27 6:27** wa era wa wale lemore le yende a nyimi tomoro to wai Ewele angmə Ashili yende, aye ka, “Waleke opkwai o meke yende o ewa o wai.” **6:29 6:29** 1 Agom 10:4-7; 2 Oash 9:3-6.

leere a ese mai ka ola, shibari ying? Ying ana o dera o kabare kaa Ashili!

³¹ Azaa nyimi tana e gare tukpwei toying a beyana, 'Eya taya lya me?' Koonā 'Eya teya sa me?' Koonā 'Eya teya amba me?'

³² A worme ana o dera o rosa Ashili neya gare tukpwei tone azaa o gera nyimi. Kangza Ate aying o zaa shili a rose o bena eya yeme mapapa maana.

³³ Epa e woma o bora eya, e nya Ashili tukpwei toying, e eze epa e togomo te Ashili, ka o gera epa ee sangsang ai, ayo nya ying kaa pate ma mapapa maana kangza.

³⁴ Zaa nyimia tana e gare tukpwei toying azaa leere ne, leere yo deya ka ebelo gara le. Konang lengme ya ka ozitə ka waya kap ka le.

7

Tana ecore angmə azaa ondo ne (Luk 6:37-38,41-42)

¹ "Tana e core angmə azaa ondo ne, adorana tana a core angmə azaa oying ne.

² Nangka e core angmə azaa na ondo, nyimia ayo core angmə aza oying. Kangza ka epa ogoshe ooka e ezane, ka wai ya ayo eza ying ne.

³ "Eyaka oya gonta kapa a liizi le orone o, oota ba laka okuturu a liizi leo ne?

⁴ Ba wənia o bekaa orone o na, 'Bayang lopau kapa a nyimi liizi leo,' abo oya ka okuturu a liizi leo?

⁵ Bo ondo ara ukpwei, bora ka o lope okuturu a liizi leo, arakaname oyo laka maleu ko ama o lopa kapa a liizi le orone o.

⁶ “Tana e nya e'ere epa e sangsang ne, tana e tare odembashe akwilə acale edang aying ne. Nee era ne itəzə ne ka tobona, ane kuri kane daare ying a lekeleke.”

O beya angmə ka Ashili

(Luk 11:9-13)

⁷ “Pirə na ayo nya ying, geraza na eyo cə, gwarazana ayo pari ying abuudu.

⁸ Pate ondooka wa pirə ayo nya wai, ondooka wa gera wayo cə, kangza pate ondooka wa gwara, ayo pari wai abuudu.

⁹ Mana nyimi oying ana ate, kena ka wai ka bosa oborode, awa nya kai lecale?

¹⁰ Koona ka bose bekwala, awa nya kai owa?

¹¹ Na ying ana ara aburu e rose nangka eyo nyaza ayana ying mapapa ma rere, shebari Ate aying o zaa shili wato kala ying aa ama o nyaza mapapa ma rere andaaka ne pirzi ai sang!

¹² Azaa nyimi, eza aromo epaaka oya yeme ane ezo, obena ennaa beyo be makili ma Mosa ka ana obeya angmə ka mawo ma Ashili.”

Abuudu a seto

(Luk 13:24)

¹³ Lyə na abuudu a seto. Obena abuudu a patarke kaa kang gongha a aleze ka aromo akwilə ola, aromo a cake lyəzə a ai.

¹⁴ Nyimia orona o cəsə ebeene o dera o maro, waya seto awa kang ya baate, andaa baate ya kalea ai.

A rose uti ka ebelo ayana wai

(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Ezana a sauwo ka ana beya angmæ ka mawo rendaza. Ne deese aying ka madibi ma emande epeng, a nyimi one neye na enama orambo o kala ara aburu.

¹⁶ Ebelo ogole ane wayo ote ka rose ne. Ara cæ ayana inabi* uti ekana na, koonā ayana osaya a uti ekana?

¹⁷ Nyimia konang uti orere wa kareze ayana rere, aa uti oburu wa kareze ayana aburu.

¹⁸ Uti orere wa era wata kare ayana aburu ne, anyimia kangza uti oburu wa era wata kare ayana aa rere ne.

¹⁹ Pate uti ka wata kare ayana aa rere ne, ayo core wai a tare wai a nyimi ola.

²⁰ Nyimia ayana ane yo ote ka erose ne.”

Anta maa tukæ o rosa oying ne

(Luk 13:25-27)

²¹ Pate ondooka wa beya mi na, ‘Ateokora, Ateokora’ waya to lyæ a nyimi togomo to zaa shili ne. Soona ondooka wa eza epaaka Ate ang o nyimia o zaa shili ya yeme me.

²² A lengme lenname aromo acake yo beya me na, ‘Ateokora, Ateokora!’ Cai! Te zoole aa nyimi leze leo sang? Te sarsæzæ mabere maa buru anyimi leze leo sang? Kangza, a nyimi leze leo wa te eze mapapa mo tera ukpwei sang?

²³ A were namea eyang bekaa ne a begeshe be komana na, ‘Anta tukæ orosa oying ne. Arnang na ka me, ying ana o eza epa e buru.’

* **7:16 7:16** *inabi* wa kap na uti a anyong kaa soze ayana wai.
7:23 7:23 Sel 6:9.

*Aromo leere ana osowa**(Luk 6:47-49)*

²⁴ “Azaa nyimi pate ondooka wa kona angmø ang aana, ka wa eze ogole ka ai, waye na ondoo rosa ka wa sowa akwilø wai azaa opoo.

²⁵ Nangka olyi wa ngmeze, na mabeno penze a ngmet, obere kang era nawa tabe akwilø me, nyimia na ata oko ne, obena oting ai ya azaa opoo.

²⁶ A pate ondooka wa kona a ngmø ang aana, ka wata eza ogole ka ai ne, waye na ondoo dera orosa ka wa so akwilø azaa egengge.

²⁷ Na olyi ngmeze, a mabeno penze, kangza obere ere nawa tabe akwilø name, naa oko a nyokonyoko.”

²⁸ Nangka Yeso ka mare o beya mapapa ma name, na epame tere leguki le aromo ukpwei azaa ambela obaala kai.

²⁹ Azaa obena ka baale ne naa ondooka waye ka obare, na ana o baala makili ma Mosa tazane.

8

*Yeso ka womza ondo legangca**(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)*

¹ Nangka Yeso ka jøpi aza oyara, na aromo cake ne tare kai.

² Na ogangca yende deya a kai nawa tunggunu aa begeshe be kai awa bena, “Ateokora, oya ka obare o womzang ong kang itø a sangsang.”

³ Na Yeso nayi o ara kai naka meke wai aka bekaana, “Ma kabare ma womzau, itø a sangsang.” A saseya nawa woma ka leganca le ma.

⁴ Na Yeso beka a wai, “Kona, tana o bekea ondo epa eka ee manau ne, ale ka o wore ukpwei o

ondo magame ma Ashili, oo kang nya epa eka a yo esa nangka Ashili a bele Mosa. Ya nyimi ka o wore aromo bekaana ba woma.

*O kabare kaa Ashili ondo ogong
ana o tesa geza omoole a Roma*

⁵ Nangka Yeso ka lyə a Kaparnahum, Na ondo o gong o tesa geza omole o Roma bose kai na,

⁶ “Ateokora, ozara ong ya tete akwilə, a lepong lewai lee gbwə aa waya kona o poba ajəng.”

⁷ Na Yeso bekaa wai na, “Eyang deya kang womza wai.”

⁸ Ondo o gong o tesa geza omole name bekena, “Ateokora ang ta bare odeya akwilə ang ne, soona o sokoo bekaa angmə, ozara ong wayo woma.

⁹ Mi ang ya taara te ondo, kangza ka ana o tesa geza a moole ba taara tong, maa kang bekaa ondo na, “Ale, awa ale, ondo kangza ang bekaa na, “Deya,” awa de, ang kang bekaa ozara ong na, “Ya epana,” a wa ye.

¹⁰ Nangka Yeso ka kone nyimi, na epame tere kai ukpwei, aa ka beka ana o tarea kai na, “Ang dongdong bele ying epeng me, anta ma cə ondo a nyimi Isrela kawa o kabare kaa Ashili na oromo na ne.

¹¹ Eyang belo ying, aromo a cake ne yo deesa a dizi ka aza ka ne cikə a ne lye epaolya legwa kaa Ibraheng, kaa Ishaku aa Yakubu a nyimi togomo te o zaa shili.

¹² Bangka nyimi, ayo gəəzə ayana togomo ogomo obere oburu a nyimi maring maa bitibiti. Ara aaka ne yo ruuzi ka o nonza tuuni.

¹³ Na Yeso bekaa ondo o gong o tesa geza o moole o Roma na, “Ale, ayo yau nangka o kabare ka Ashili au ze.” Na o ngmere liizi na ozara me woma.

*Yeso ka womza aromo acak
(Mar 1:32-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Nangka Yeso ka lyə akwilə a Biturusu naka mana ondawa wai a wata zake ne.

¹⁵ Na Yeso meke o ara wai, nawa woma, aa wa era nawa sele kai epaolya.

¹⁶ Nangka ulyəlu waye, na aromo deese kaa aromo a cake ka ogomo o bere o buru wa taba ne. Kaa angmə ka ka beke belle, ka səərə obere oburu me, aka kang womza pate ana o dera o kona a cammo.

¹⁷ Ka ye nyimia adorana a panza epa eka ondo beya ngmə ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke na,

“Ka ana makono maro,
kaa pate odera o kona aa zake aro.”

*O zaka o tare o Yeso wa pobe
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Nangka Yeso ka laka aromo a cake aa nee ringgəri kai, naka ote nee na ne kuri owulu obeno niini.

¹⁹ Na ondo baala angmə aaka Ashili nya Mosa wa de nawa beka kai na, “Ondo baala, eyang tare o apate araaka oya ale ne.”

²⁰ Na Yeso kabare wai na, “E ere o wake neye ka she'o, engmeng o zaa shili kangza neye ka todo, aa Kena ka o Oromo kata ka ara o mora ne.”

²¹ Na ondo nyimi ana o tare o Yeso bekenā, Ateokora, baya ang ale kang taase ate ang suri.”

²² Na Yeso bekaa wai na, “Tareng, baya andaaka ne gbwizə ne taase andaaka ne gbwizə.”

*Yeso ka zurki obere ka lejəng le manyi
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Nangka Yeso lyə a nyimi o onggo o taara manyi, na ana o tare o Yeso ale legwa ka kai.

²⁴ Na o bere ogong era a lepong leme, na sejəng sheme ere ka legoone na manyi bore o lyəzə a nyimi onggo me, aa Yeso ya malau.

²⁵ Na atoma kai ale nane ara kai, aa ne bekaa kai na, “Ateokora, boza ro, manyi ya lya oro.”

²⁶ Na ka bekaa ne na, “Eyaka e kerke nyimi? O kabare kaa Ashili aying me baba? Naka ere, aaka zurki obere ka lejəng le manyi mame. Na keeya itə a tiyi.

²⁷ Na epame tere aromo ukpwei, aa ne beke na, “Mana waana ka o bere ka lejəng le manyi kone kai aane tare kai?”

²⁸ Nangka ne de owulu o makeke ma Garasina, na aromo leere ane suri a macau aaka obere o buru wa taba ne, ne wobe Yeso. Legoone lene le itə epa e boome maleu nangka aromo ta tareze orona me ne.

²⁹ Na ne rurayi aa ne bekaa Yeso na, “Eya manyi mau kaaro, bo Kena ka Ashili? Ba deya ko ka gəəzə ro, a were ta aya ne na?”

³⁰ Aa ma'amo kaa ne edembashe akwilə ne rene a cake a neya lya epaolya.

³¹ Na obere oburu name bose Yeso na, “Baa səərə ro o turki ro a nyimia edembashe akwilə me.”

³² Naka bekaa ne na, “Ale na.” Na ne suri aa ne lyə edembashe akwilə me. Na edembashe me ne

ere ka tesong na ne tæru a lepong leme na manyi lye ne apat.

³³ Na ana o soola edembashe me ne ere ka tosong, aa ne ale apeng, aa ne baale pate epa eka e mane ne, kaa epa eka ee mane ana obere o buru me.

³⁴ Na pate aromo apeng me ne suri na ne wobe Yeso. Nangka ne laka kai, na ne bose kai na ka baya makeke mane.

9

*Yeso ka womza ondooka lepong lewai le gbwə
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Nangka Yeso ka lyə o onngo manyi, naka tare a Kaparnahum apeng aaka ka gong ne.

² Na ca kai ondo ka lepong le wai le gbwi aa waya tete a kapengge. Nangka Yeso ka laka okabare kaa Ashili ane, naka bekaa ondooka lepong lewai le gbwə na, “Kena kang, zanta, a pisə madinə mau.”

³ Na ana o baala ngmə aaka Ashili nya Mosa ne bekaa a tukpwei tone na, “Karomo kaana ka tambo Ashili!”

⁴ Aa Yeso ka orosa madoola mane, naka pirkə na, “Eyaaka eya eza madoola maburu a nyong aying nanna?”

⁵ Eya kala o dera o poba, o beka na, “O bena a pisə madinə mau na, ‘Koonə era ka oyeng na?’

⁶ Eyang yeme e rose obena Kena ka o Oromo kaye ka obare o pisə madinə a lerambo.’ Naka bekaa ondooka lepong le wai le gbwə na, “Era ka o jeke kapengge kau o ale akwilə.”

⁷ Na oromo me ere, nawa ale akwilə.

⁸ Nangka aromo a cake ne laka nyimi, nane kone boome, aa ne sabe Ashili, aaka aa nya aromo ebelo obare oona.

*Yeso ka rare Matiyu
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Nangka Yeso ka lyə izi ka teweno, naka laka oromo yende kaa rareze wai na Matiyu, aa waya cikə awa eze ogole ara o eese emate makeke. Naka bekaa wai na, “Tareng.” Nawa ere aa wa tare kai.

¹⁰ Malo nyimi aa Yeso ya lya epaolya akwilə a Matiyu, na ana o eesa emate makeke ka ana madinə a cake ne de, na ne cikə ka kai kaa ana o tare o kai.

¹¹ Nangka maParisa ne laka nyimi, na ne bekaa atoma kai na, “Eyaka ka ondo obaala o ying waya lya epaolya kaa ana o eesa emate makeke kaa na madinə?”

¹² Nangka Yeso ka kone nyimi na ka bekaa na, “Andaaka neya kona azake ta gera ondo onyaza makang ne, seekoona ana o kono.

¹³ Azaa nyimi ale na ka e gere orosa epaaka nyimi, ‘Egonegonea mi ang yeme aying, onyaza eyapaa tazane.’ Antaa ma deya kang rare andaa woma ne, seena ana madinə.”

*Be perə azaa opate ongma
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Na ana otare Yohana o batisma ne deya Yeso na ne beka kai na, “Awiinia ro ka maParisa te pate o ngmə, a na otare o ta ezaza ne?”

¹⁵ Na Yeso kabare nee na, “Anyong a era caro ajaa ondooka wa sure ana ondaye osau a neye legwa na? Tomore ya deya ka ayo jeka ondoo ana ondaaye osau a baya ne. A tomore tonname neyo pate o ngmæ.

¹⁶ “Ondo wa ere wata manka ozani osau ka wa naane odibi oo kozo ne, o naane me yo dara odibi me kawa kala o samba o buræ.

¹⁷ Kangza, ondo wa era wata kare manyi ma o inabi ma sau aa boboto a kozo ne. Waya nyimi a boboto me yo poso ka manyi ma o inabi me oko, a boboto me caro. Manyi ma o inabi ma sau, a kare mai a boboto a sau. Adorana a bisi kaa pate maleere mame.”

*Kagala ka Yariyus
kaa ondaaye ooka manyau ya ooso a wai
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Yeso kaya za obeya nyimi naname, na ondoono o dandaro o gwarzanang maYahuda, wa de aa wa tunggunu ating kai aa wa bekaa na, “Nanname na kagala kang suræ aa gbwæ, deya ka o eke taara to azaa kai, ka yo era.”

¹⁹ Na Yeso ere legwa kaa ana otare kai, nane ale ka oromo me.

²⁰ Ondaaye yende wa zene arame aa wa ye shenai betuuru ka she leere aa waya kono o ooso manyau, nawa deya a sauwo a dimæ Yeso nawa eke o ara a bengmæ be odibi kai.

²¹ Aa wa bekaa lenyong lewai na, “Maa eke o ara odibi kai belle, eyang woma.”

²² Nangka Yeso ka ringgænu naka laka wai, naka bekaana, “Ondaaye, zanta, o kabare kaa Ashili au, wa womzau.” A saseya na ondaaye me woma.

²³ Nangka Yeso ka de akwilə ondoono dandaro gwarzanang maYahuda, naka mana aromo acak aa neya ulbə esherowa ka seleera she ma'ade.

²⁴ Naka bekaana, "Erana arakaana! Ogala me taa wa gbwə ne waya malauwa belle." Nane zoze, aa ne zeele kai.

²⁵ Nangka asəərə aromo me o yanga, naka lyə aa nyimi aa ka meke o ara ogala me, aaka ara kai.

²⁶ Na orooka me wa ale a kuruwə a pate makeke mame.

Yeso ka womza arə kaa orakare

²⁷ Yeso kaya baya ara me naname, na arə aleere tare kai aa ne rare ajəng na, "Kena ka Daoda kona egonegone ero!"

²⁸ Nangka ka lyə akwilə yende na arə me deya kai, na Yeso me bekaa ne na, "Ee kabare ka Ashili obena maa erang womza ying na?"

Na ne kabare kai na, "Eeye, Ateokora."

²⁹ Naka a eke o ara kai aa yizi ane, aaka bekaa na, "Azaa o kabare ka Ashili aying, aa womza ying."

³⁰ Na a yizi ane pərnə. Aa Yeso windi ne teto maleu na, "Tana e bele ondo orooka na ne."

³¹ Pate ka nyimi, na ne suri, aane baale orooka kai aa kuruwə aa makeke ma me.

³² Nangka neya ale, na ca kai orakare yende ka obere oburu wa tabe wai.

³³ Malo oka a səərə obere o buru me, na orakare me wa obeke angmə. Na epa me tere aromo cak tukpwei aane beyaa na, "Ata aa tuku laka ebelo epa eena a nyimi a Isrela ne."

³⁴ Na maParisa bekaana, "Ka legoone le ogomo obere o burua wa ya sərsəzə mabere maburu."

Yeso ka kone egonegone aromo

³⁵ Na Yeso ka aleze a topepeng, aaka baale angmə a lebo a madandaro ma ogwarzanang maYahuda, aaka zoole azaa togomo te Ashili, aaka womza aromo azaa kombela makono ka o dera o kona a zake.

³⁶ Nangka ka laka o kurkənəng aromo naka kone egonegone, obena neya zitə azaa o dera ondo o kangkama, neye na emande epeng zora ondo otare ka ne.

³⁷ Aka bekaa ana o tare o akai na, “O shende arame gong, aa na o shende me ta gongnga ne.

³⁸ Azaa nyimi, bosana ateokora o shende me kawa tong ana ogole kane shende.”

10

*Yeso ka zake atoma akai
(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)*

¹ Na Yeso zake ana o tare o akai betuuru kaa leere, a ka nya ne legoone lo səərə mabere maburu, ka o womza koonang makono kaa o dera o kona azake.

² Shennaa seze she atoma Yeso betuuru:
Obora waya Siman ka a beya wai na Biturusu,
Kaa orone wai Andarawus,
Kaa Yakubu kena kaa Zabadi,
Kaa orone wai Yohana,

³ Kaa Pilibus,
Kaa Batilomi,
Kaa Toma,
Kaa Matiyu ondo eesa emate makeke,
Kaa Yakubu kena ka Halpa,

Kaa Tadiyus,

⁴ Kaa Siman karomo ka Kan'na ka beya kai na
kaye kale nyong le makeke ma kai,
Kangza kaa Yahuda Iskariyoti ooka wa nya
Yeso.

*Yeso ka tong atoma betuuru kaa leere
(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)*

⁵ Nee betuuru kaa leere namea Yeso ka tong,
aaka bekaa nee na, "Tana ne ale a makeke ma
aworme ne, na koonang apeng a Samariya,

⁶ soona e ale emande epeng ka e wilə, aromo a
Isrela.

⁷ A nyimi teweno teying e zoole na, 'Togomo te
zaa shili te amara.'

⁸ Ee womza ana makono, ee arsaza andaaka
ne gbwizə, a womza agangca, ee səərə mabere
maburu. A nyaza ying zora onya eyapa, ying ma
nyaza na nyimi.

⁹ Kane monte emate o ozinari, na azorpa,
emate epeng a nyimi lejəng le le'eke.

¹⁰ Kangza kane jeke ojeketa a teweno toying
ne, kane jeke madibi maleere ne, na tokakau, na
lebenda, obena ondo ogole gwara ka epaolya wai.

¹¹ Pate apeng aaka e lyə ne, ee gere oromo
edang ka e jəpi akwilə wai, a ale a were o baya
apeng me.

¹² Eeya lyə a akwilə me ee bekaa na, 'O cikə o
cammo itə oying.'

¹³ Akwilə me edang aaza, oo cikə o cammo ying
wa cikə ai. Kangza edang waata zane, aa wa kuri
a ying.

¹⁴ Pate ondooka wa nyana o emba oying, koonā wa nyana o kona angmā aying, eeya surā akwilā me, na apeng me e zazame ma sorma ma tobona toying.

¹⁵ “Eyang dongdong obele oying, a lengme lo core angmā ayo kona egonegone makeke ma Sadoma ka ma Gwamrata azaa apeng na.”

Ozitā o deya

(Mar 13:9-13; Luk 12:11-12; Luk 21:12-19)

¹⁶ “Laka na, ma tonga ying naa emande epeng a nyimi egana. Azaa nyimi cikā na ka o rosana na ewa, kangza e itā ana epa erere naa egoma.

¹⁷ Ezana a sauwo ka aromo, neyo ale ying abegeshe ana o cora ngmā, aane ole ying ane eze ying teyong aa madandaro ma ogwarzanang maYahuda.

¹⁸ Aza ong Kangza neyo aleze ka ying abegeshe be andaano kaa agomo, ka e beke angmā a lebo aza ong abegeshe be aworme.

¹⁹ Awereaka ne meke ying kane ale kaa ying aana togomo, tane gare tukpwei toying aza epa eeka eyo beka, kaa nangka eyo beka ne, ayo nya ying epa eka eyo beka awere me.

²⁰ Aza obena ying ngha ta beya angmā ne, Obere orere Ate a ying waya ya beya angmā aa tongmā toying.

²¹ “Orone wayo nya orone wai ka wong, nyimia ate yo ya ka kena ka wai. Ayana kangza neyo girā ana ate ane, ane ote ka wongze ne.

²² Aromo neyo nyana ying azaa leze leng. Pate ondooka wa motana aa ale omaare, wayo bisā.

²³ Nee gæzə ying apeng aana, songhana ka e alea apeng a izi. Epeng emea eyang dongdong belo oying, eto mara o aleze a topepeng te Isrela ne, aa Kena ka o Oromo yo deya.

²⁴ “Ondo tare wata kala ondo baala wai ne, ozara kangza wata kala ateokora wai ne.

²⁵ Wa gwara ondooka a baale wai aa wa itə na ondo o baala wai, ozara kangza waye na ateokora wai. Aa ne rare ateokora na Ba'alzebul, nannia aromo akwilə wai kangza?”

Ondooka wa gwara a kone boome be wai
(Luk 12:2-9)

²⁶ “Azaa nyimi kane kone boome bene ne, obena eyapa tazene ka a pate, ka atoo pəri e ne, kangza eyapa ta zene ka aa baasa ka atoo rosa ee ne.

²⁷ Epa eeka eyang baala oying asuk, beke na e aa pantalang. Aa epa eeka a bele ying a toto, zoola na azaa e ajəng aa betənkərə.

²⁸ Tana e kone boome be andaaka ne wonze oromo ne, a neta ama o wonga bebuu be wai ne. Soona e kone boome be ondooka waye ka legoone le o wonga bebuu ka lepung apat akwilə ola.

²⁹ A lisəzə engmeng e leere okobo sang? Kayende ka era aa kata tərū aa deze ka ka gbwə dera orosa a Ate aying ne.

³⁰ Nyimia waaza pate shepkwai she ying a bala.

³¹ Azaa nyimi tane kone boome ne. Obena edang eying e kala engmeng acak.”

³² “Pate ondooka wa kabare kaa mi a begeshe be aromo, mi ma eyang kabare kaa wai a begeshe be Ate ang o zaa shili.

³³ Apate ondooka wa sangga o rosa ong a begeshe be aromo, mi ma eyang sangga o rosa wai a begeshe be Ate ang o zaa shili.”

Anta ma deya ka ocikə o cammo ne seena o kara

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Tane eke obena ma deya ka o cikə a cammo a lerambo leena ne. Anta ma deya ka o cikə ocammo ne, soona okara.

³⁵ Ma deya,
Kang gwara oromo kaa ate wai,
Ang gwaara okara kagala kaa iini kai,
aa iini ka ogiri wai.

³⁶ Kangza wa itə bena ondoo nyana o wa ya nyimi a kwilə au.

³⁷ Pate ondooka wa kala yeme ate, na iini wai o kala ong, wata gwara awa itə a ong ne. Kangza ondooka wa kala yeme ayana wai alome ka a ai o kala ong, wata gwara awa itə aa ong ne.

³⁸ Nyimia ondooka waata ana uti o gendare o wai a wa tareng ne, wata gwara a wa itə a ong ne.

³⁹ Pate ondooka wa yeme ebeene wai, wayo dera e. Aa pate ondooka wa dera ebeene wai azaa ong, wayo cə e.

Ogole otaasa

(Mar 9:41)

⁴⁰ “Ondooka wa kabare kaa ying, wa kabare kami naname. Kangza, ondooka wa kabare kaa mi wa kabare kaa ondooka wa tongang.

⁴¹ Ondooka wa emba ondo obeya angmæ ka mawo Ashili, ka leze le obena wai ondo obeya ngmæ ka mawo ma Ashili wai, wayo cə o taasa ondo obeya angmæ ka mawo ma Ashili. Ondooka wa kabare kaa ondo o sangsang, ka leze le obena wai ondo o woma wai, wayo cə o taasa ondo o sangsang.

⁴² Komana wa nya kena ka yende a nyimi ayana aa batebate naa kaso kaa manyi, ka leze le obena wai ondo tare ong nga wai wato dongdong dera o taasa wai ne.”

11

*Yeso ka ana o tare o Yohana o batisma
(Luk 7:18-35)*

¹ Malooka Yeso ka mare ozoola a atoma kai betuuru ka leere name, na ka ere aa rana me na ka ale aaka baale ka o zoola a topepeng to Galili*.

² A were me Yohana ko batisma kaya apate aa kwilə ana o ezaza epa eburu, nawa kone epa eka Almasipu ya eza me, nawa tong ana o tare o wai ara Yeso

³ kane pirkə wai na, “Boa ondooka waya deya na, na te kare ayizi a ondo na?”

⁴ Na Yeso kabare nee na, “Kurəna ka e bekaa Yohana epa eeka ee laka kangza ka ee kaa ekone,

⁵ obena arə na cə o laka ara, aa agədə neya teyeno, agangca ne kurə a sangsang, arara neya konaza ngmæ, aa ya arsaza andaaka na gbwizə kangza a nya ana o dera cə oroka o lebo.

* **11:1 11:1** *Galili* Ka leleng le maHelena a eze ogole ka topepeng tone **11:5 11:5** Ish 35:5-6; 61:1.

⁶ Ondo okona oleba ondooka waata cəwə aa zaa o eke lenyong le wai aza ong ne.”

⁷ Nangka ne ale, na Yeso bore obeya angmə ka aromo a cake a zaa Yohana na, “E ale owake nee laka eya? E laka mawake maaka obere ya paba me na?

⁸ Na ee surə ka e laka eya? Ondo ka wa amba madibi maa rere na? Aromo akwilə ogomo neya ambaza madibi maa rere.

⁹ Na eya ee surə a laka me? Ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili na? Nyimia, eyang bele oying na, wa dongdong kala ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili.

¹⁰ Ondo ona a wele aa zaa wai na, “Laka na, ma tong ka o otoma ong kawa kala a izi au, ondooka wayo babarau orona zongka o de.

¹¹ Eyang dongdong belle oying, ata a tukə o ngmenga ondo a nyimi lerambo leena ka wa dukə Yohana o batisma ogonga ne, pate kaa nyimi, ondooka kala a be baate a togomo te zaa shili wa kala wai.

¹² O era a were o Yohana o batisma a deya o ngmeengme togomo te zaa shili teya kala o ara ozitə, ana o ote o zitə me neya yeme o emba togomo teme ka legoone.

¹³ Nyimia apate ana o baya ngmə ka mawo ma Ashili kaa makili maa kaa Ashili a nya Mosa ne beke angmə aa zaa togomo te me zongka Yohana de.

¹⁴ Kangza ee yo kabare ka letoma leena, Yohana waya a beka angmə aa zaa wai kaa a bena Iliya ya deya.

¹⁵ Pate ondo teto to kona, awa kone.

¹⁶ “Ma erang kedeya aromo awere na keeya?
Naa ayana aka neya cikə ara ejamane, aane rare
eja eceya ene aane beyana,

¹⁷ “Te ulubə ying tejebe,
na eta e yowa leera ne,
te beya leera le ma'ade
na eta ee ruuzi ne.

¹⁸ Lakana, Yohana wa de wata wa lyeeze aa wa
soze ne, nane bekaana, ‘Cai! Waya ka o obere
oburu.’

¹⁹ Nangka Kena ka Oromo ka de na ka lyeeze
aka soze nane bekaana, ‘Laka na ondo okala o ara
o lyeeza ka o soza, beja bena o eesa emate makeke
ka ana madinə!’ Pate kaa nyimi, a ebelo orosa
Ashili, aa zaa gole o ai waya a rose edang.”

*O lyə udi o topepeng te odera kabare kaa Ashili
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Naka bore ozurki a topepeng teeka ka kala
ara o eza ogole o kai o tera ukpwei ne, obena
aromo me neta ne kuri aa Ashili ne.

²¹ E lyə udi Korasiya! E lyə udi Betsaida!
Obekaana ogole o tera ukpwei ooka a eze a nyimi
ying aa ezea Taya ka Sidon, eeya nee samba o
kurə aa Ashili ka o rabo aane amba majankale
ka o kareze mato apung ane.

²² Azaa nyimi, eyang belo ying, a lengme lo
core angmə, ayo kala aa kona egonegone aromo
a Taya ka Sidon azaa oying.

²³ Bo ma Kaparnahum, oya gonta o bena aya
zalara o aa zaa shili na? Nyimia taza ne, aya

jəpərə o araaka ana o gbwizə zene. Epa otera ukpwei ka a eze aa nyimi oo, eya aa eze a Sadoma, Sadoma me waayo tata a deya o ngmeengme.

²⁴ Aza nyimi, eyang bele oying, a lengme le o core angmə, ayo kala aa kona egonegone o makeke ma Sadoma baa zaa o.”

Deyana a mi adorana e cə o teeseke

(Luk 10:21-22)

²⁵ A were namea Yeso ka bekaana, “Ate maa kona oleba o, Ateokora o zaa shili kaa deze, aa zaa obena ba baasa epaana a na o ama ka o rosa, na ba pari ara andaaka neta rosa eyapa ne.

²⁶ Nyimia Ate, enna eya epa eeka e kala o rera aa bo.

²⁷ Ate ang wa nya ekeeya aa taara tong. Ondo ta rosa kena kame ne soona Ate me, kangza ondo ta rosa Ate me ne soona kena kame, kaa pate ondooka kena kame kaa yeme owore o wai.

²⁸ Deyana me pate o ying ana o zitə, ying ana o kona kaa be dengdeng, eyang nya ying o teseke.

²⁹ Lyə na a lezara leng, ee eze epa eeka ang eze, obena mi ondo o nata ukpwei ya wai, ondooka wata ara ukpwei ne, eyo cə o nata anyong.

³⁰ Obena lezara leng ta poba ne, magogoro mang kangza ta dengdeng ne.”

12

Ateokora Lengme le o teseke maYahuda

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ A were name a lengme le o teseke le maYahuda, Yeso ka dare aa nyimi turu te eyuu. Atoma kai neya kona ekomo, na ne torbe makpwe ma eyuu na ne lye.

² Nangka maParisa ne laka nyimi, na ne beka kai na, “Ba laka atoma au neya eza epa eeka makili ma Mosa ma nare eze a lengme le o teseke le maYahuda.”

³ Naka bekaa nee na, “Eta e kone epa eeka Daoda ye a were aka ka kone ekomo, kai kaa aja teweno te kai sang?”

⁴ Nangka ka lyə akwilə Ashili naka lye borode emea kata gwara aaka lye, na aja teweno te kai ne lye ne, soona ana magame ma Ashili belle.

⁵ Ying eta e soole a ngmə aaka Ashili nya Mosa, nangka ana magame ma Ashili, aa akwilə Ashili ne cakate makili ma lengme lo teseke maYahuda aa zaa nyimi ne tambo na?

⁶ Eyang bele oying, kando kamea ka kala akwilə Ashili kaana.

⁷ Ayya e rose epa eeka a ngmə Ashili ya beyame, ‘Mi o cikə egonegonea mi ang yeme aying, o nayi Ashili enama tazane,’ etaa eeyo laka madinə mana odera madinə ne.

⁸ Obena Kena ka Oromo kaya Ateokora o lengme le o teseke le maYahuda.”

*Ondooka o ara wai wa waka
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)*

⁹ Na Yeso baya araname aaka lyə odandaro o gwarzanang maYahuda.

¹⁰ Aa mana oromo yende a rame ooka o ara wai wa waka. Nane pirkə Yeso na, “Obaala Mosa wa wore obena wa gwara a womza a lengme le o teseke le maYahuda na?” Ne pirkə kai nyimia adorana ne cə kai ka o tambo.

¹¹ Naka bekaa nee na, “Mana a nyimi oying waaya ka omande openg, na wa taru a leo a lengme lo teseke le maYahuda, wato meke wai kawa səərə ne na?”

¹² Oromo kala omande epeng edang maleu. Azaa nyimi ata aa nara ogole o rere aa lengme teseke maYahuda ne.”

¹³ Naka bekaa oromo me na, “Niyi o ara o!” Nawa niyi ora me, aa wa kuri a zak na o leere me.

¹⁴ Na maParisa suri, a ne gwaara madoola ma nangka neyo wongha kai.

Yeso ozara ka Ashili a zake

¹⁵ Nangka Yeso rose nyimi, na ka ere arame. Na aromo acake tare kai naka womza ne apat.

¹⁶ Aa ka windi ne toto na kana ne bele ana ondo ne.

¹⁷ Aye nyimia ka panza o bekaa ondo beya ngmə ka mawo Ashili Ishaya na,

¹⁸ “Kazara kang ang kaana kamea ma zake!

Epa oyeme ong, kamea ang kone oleba kai ba cak.

Eyang nya kai o bere ong, aa kayo beka ngmə a masanto a makeke ma aworme.

¹⁹ Ka too beya masanggo koonā ka beye angmə a jəng ne,

Kangza ondo too kona lengmelo le kai aza orona ne.

²⁰ Legaaga leeme le tunggunu katoo pora leene,

Beru be masanto bemea bee amara ka o
lambu katoo limbæ be ne,
Ka ka ote epeng eme ke lya izi.

²¹ Aa nyimi leze le kai aworme kangza neyo
eke lenyong a kai.”

*Yeso kaa Ba'alzebul
(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)*

²² Na ca Yeso orakare ka urə waze ka wa kang
ya ka obere o buru, naka womza wai, nawa bore
beya ngmæ awa kang gonta ara.

²³ Na epame tere aromo me ukpwei, na ne
bekaana, “Kanna Kena Daoda tazane na?”

²⁴ Nangka maParisa ne kone nyimi na ne
bekaana, ka legoone le Ba'alzebul ogomo obere
oburua kando kaana kaya sərsəzə mabere
maburu.”

²⁵ Nangka Yeso ka rose madoola mane, naka
bekaa nee na, “Pate togomo teeka te arnang to
dəkəni to leere a neya kara ka tukpwei, teyo caro.
Kangza apeng koonə akwilə aaka a arnang to
dəkəni to leere a neya kara ka tukpwei, ayo rizi.

²⁶ O Shetan wa sərə o Shetan waya kara
ka ukpwei wai naname. Togomo te wai yoya
legoone nannia?

²⁷ Ma sərsəzə obere oburu ka legoone le
Ba'alzebul, ana o tare o ying ne sərsəzə ka legoone
le mana? Aa zaa nyimi ana otare oying neya yo
core ying angmæ me.

²⁸ A ma sərsəzə bere o buru ka legoone le obere
Ashili na togomo te Ashili te deya aying naname.

²⁹ A era ta lyə aa kwilə ondo legoone ka bese magogoro ma wai ne, soona a tese wai suri, aa amaa ama o besa magogoro ma akwilə a wai.

³⁰ Ondooka wata ya legwa kami, ondo o nyana ong nga wai. Kangza ondooka wata kangkamang a kurə me ne, waya bacakaraa.

³¹ Aa zaa nyimi eyang bele oying, ayo pisə madinə ma aromo apat, ondooka wa sopa o obere Ashili, a to pisə madinə ma wai ne.

³² Ondooka wa beya a ngmə ma zeelakong aa Kena ka Oromo, ayo pisə madinə ma wai. Ondooka wa beya a ngmə ma zeelakong aa obere Ashili, a to pisə madinə ma wai a nyimi lerambo leena nanname ka o ale a izi ne.

Uti kaa ayana wai

(Luk 6:43-45)

³³ Uti o rere wa ngmenze ayana a rere. Uti oburu wa ngmenze ayana aburu. A rose uti ayana wai ya.

³⁴ Ying okurkənəng ewa ee buru! Ee wiinia ee beye angmə edang, a ying naana ana ara buru ne? Obena epa emea eya nyimi lenyong eya susi o ngmə.

³⁵ Oromo edang, a nyimi lenyong le wai wa eke epa eeke eye ka edang, ondo ara buru o eke lenyong lewai le eburu eya susi a lenyong le wai.

³⁶ Eyang bele oying, aa lengme le o core angmə, pate angmə aburu ka oromo wa beya ayo pirkə wai.

³⁷ Angmə au aya ayo səərəu, aa kangza aya ayo core angmə aza o.

*O gera o laka epa o tera ukpwei
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)*

³⁸ Na ana obaala angmæ aaka Ashili nya Mosa kaa maParisa ne bekaa kai na, “Ondo baala, teya yeme aa te laka epa otera ukpwei aa bo.”

³⁹ Naka kabare na, “Ying aromo tomore teena, ana leyau ka ara aburu, neya gera o laka epa otera ukpwei, a era ta wore ne epa otera ukpwei ne! Soona epa o tera ukpwei ondo obeya angmæ ka mawo Ashili Yonana.

⁴⁰ Nangka Yonana wa more awa were ka taaro a nyimi lebangi le bekwala bee gong, nyimia Kena ka Oromo kayo ya tomore to taro nyimi ocau.

⁴¹ A lengme le core angmæ aromo o Neneba neyo era ka aromo tomore teena, ka ne toze aromo a tomore teena kane ta ne ya epa e woma ne, azaa o bena nee kuræa Ashili aa kazo o ozoola o Yonana. Kangza ondo ka wa kala Yonana waya raana.

⁴² A Lengme le o core angmæ, Aya ogong o makeke ma o Sheba wayo era kaa aromo a tomore teena, ka wa toze ne, o bena wa deya a wa suri a macangcang ma lerambo leena, kawa kone o rosa ogomo Suleimanu. Ondo ka wa kala Suleimanu naana.

*O kuræ o bere o buru
(Luk 11:24-26)*

⁴³ Obere o buru wa suræ nyimi oromo, aa wa kaale araaka manyi ta zane ne azaa o gera ara o teseke. Aa wa ta ocæ ne,

⁴⁴ malo nyimi aa wa bekaana, “Eyang kuræ akwilæ aa kaa maa suræ ne.’ Wa kuræ wayo mana

akwilə amea zora ondo nyimi me aa a besa ai aa babare aa sangsang.

⁴⁵ A wayo kurə kawa jeke mabere maa buru o sondaare maaka ma kala o bora me ara aburu, kane lyə ba oromo me aa ne cikə a nyimi owai. O maare oromo me wayo kala o bora wai o buru. Nyimia wayo itə kaa ana ara aburu a tomore teena.”

Iini Yeso ka arone kai
(*Mar 3:31-35; Luk 8:19-21*)

⁴⁶ Nangka Yeso kaya beya angmə kaa aromo a cak naa mana iini ka arone kai aa neya itə oo yanga, a neya yeme o beya a ngmə kaa kai.”

⁴⁷ Na oromo yende bekaa kai na, “Iini kaa arone au, neya oo yanga aa neya yeme o beya a ngmə kaa bo.”

⁴⁸ Na Yeso kabare na, “Mana iini ong, kaa arone ang?”

⁴⁹ Naka niyi o ara kai ana o tare kai, aa ka bekaana, “Andaana iini ong kaa arone ang.”

⁵⁰ Komana wa eza epa eeka Ate ang o zaa shili waya yeme me, waya arone ang kaa iini ong.”

13

Angmə gerpo aa aza ondo owaale ebelo
(*Mar 4:1-9; Luk 8:4-8*)

¹ A lengme leme na Yeso suri akwilə me, naka ale aa ka cikə o wulu o lepong.

² Na leguki le aromo leegong deya a kai, naka lyə o onngo o tara manyi naka cikə. Aa leguki le aromo me kangza ne itə o wulu lepong le me.

³ Naka bele ne mapapa cake aa nyimi angmə a gerpo na, “Ondo ogole ara yende wa ale ara aa waale ebelo.

⁴ Nangka waya waale me, na ebelo eyende taru a za orona, na engmeng de nane donge e.

⁵ Na eyende taru aa za acale araaka makeke ta gongha ne. Na e suri a saseya obena makeke arame taa gerpo ne.

⁶ Nangka ongme wa tamana na ma ya rauwo, na ma waka obena madərə mame taa gerpo ne.

⁷ Ee belo yende kangza taru a nyimi ekana, na ekana me gong na e gatakale e.

⁸ Ee yende kangza taru a makeke ma rere, na ekare eyo, na eye eyo liwinu, liwunu, eyende etuuru taashe, taashe, eyende kangza etuuru taaro, taaro.

⁹ Pate ondooka waye ka toto to konaza a wa kone angmə aa na.”

Masanto ma angmə aa gerpo aa na

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Na atoma Yeso de, aa ne pirkə kai na, “Eyaaka o beya angmə aa gerpo ka aromo?”

¹¹ Naka kabare ne na, “Ying aa kabare o bena e rose o ela o togomo te Ashili, aa ne ata a nya nee ne.

¹² O bena ondooka waya ka eyapa waya ayo wala wai ne, ka wa cə a cake. Kangza ondo odera eyapa, ee baate kawa ye ka e, ayo emba e a wai.

¹³ Epa eeka e ote na eyang beya ngmə gerpo kane,

‘Adorana na ne gonte a neta laka ne,
aa ne rakara a neta a kona ne,
obena epa eme e lyə aane amaring.’

¹⁴ Azaa one ayo panza epa eeka ondo beya ngmә ka mawo ma Ashili Ishaya wa beke na,
“Eyo konaza,

aa eto rosa ne dakememe,
eyo kang gonta
aa eto laka ne ko babate.

¹⁵ Obena anyong aromo ana aya katakau,
aa teto tene ta konaza ne.

Kangza ne pate ayizi ane,
obena kana ne gonte ka ayizi ane ne,
kana ne kone ka teto tene ne,
obena kana ne cә orosa ne,
kane kuri a mi kang womza nee ne.’

¹⁶ Ana o kona oleba ying obena ayizi aying aya gonta, a teto teying kangza taya konaza.

¹⁷ Eyang dongdong baala oying ana obeya angmә ka mawo ma Ashili ka ana o kona boome Ashili a cake ne yeme olaka epana eeya gonta me, na ne ta laka ne, aa ne kone epa eeka eya konaza me, na ne ta kona ne.

¹⁸ “Anna masanto ma angmә a gerpo ondo o waale ebelo na.

¹⁹ Pate ondooka wa kona ngmә a togomo nawa ta rosa ne, ogomo o bere oburu deese kawa kwagale epaaka a waale a lenyong le wai. Enna ebelo eeka a wale a za orona.

²⁰ Ebelo eeka ee tәru ara acale, eya naa ondooka wa kona angmә Ashili, nawa embe ka o kona o leba.

²¹ Oo bena wata ka oting ne, nawa ta rabo aa cake ne. A were aka o kedeya na opoba wa era, azaa a ngmә Ashili, aa oromo me kuri sidimә.

²² Ebelo ee ka e taru a nyimi ekana, eya na ondooka wa kona ngmә Ashili, na madoola ma

ocə ka o kona oleba awere na a nare angmə o gongha, ka ngmə me itə o dera edang.

²³ Ebelo eemea ee tərū a makeke ma rere, waya na ondooka wa kone ngmə Ashili na wa rose ai, awa eze ogole ka ai. Kangza awa cə eyapa aza ame, eyende lewinu, lewinu, eyende etuuru taashe, taashe, ee yende etuuru taaro, taaro.”

A ngmə a gerpo azaa mawake a nyimi o alkama

²⁴ Na Yeso kang bele ne angmə a gerpo yende na, “Ayo kedeya togomo ta shili ka oromo ooka wa waale ebelo e rere ara awai.

²⁵ Awere aka aromo neya malau, na oja okara wai ale na wa waale a belo o wake yende ara o alkama me, awa sokoo ale.

²⁶ Nangka ebelo me e ere na eye eyo, na owake me kang gongha.

²⁷ Na azara ateakwilə me ne de, na ne bekaa wai na, ‘Ateakwilə, teya beya na ebelo erere ba waale ara au sang? A wiinia na mawake ma surə ara ame?

²⁸ Nawa kabare ne na, ‘Oja okara waya nyimi.’ Na azara me pirkə wai na, ‘Oya yeme aa te ale kate lope mawake mame na?

²⁹ Aa wa bekaa nee na, ‘Nyimia dai, bayana, tana azaa olopa mawake e gwaara ka o alkama me ne.

³⁰ Baya na ne aa gong legwa a ale awere o shende. A were o shende me kangza eyang bekaa ana o shende me, kane bore ka oshende mawake mame, a ne kurki mawake mame, aane tese kane ese, aane shende o alkama me ka ne kare aa benga.’ ”

*A ngmā a gerpo azaa o yisti ka o mosta
(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)*

³¹ Na Yeso bekaa ne a ngmā a gerpo kangza na, “Togomo te shili teya baate na beyo be o mosta, emea oromo yende wa ale kawa kpeene ara awai.

³² Eya kala a bee baate a nyimi eyo, aa ee gongha, e kala kombela uti o marane, kawa itə uti oo gong, ka engmeng soze todo ee bana me.

³³ Kangza Yeso ka bele ne angmā gerpo yende na, “Togomo te Ashili teye na o yisti, ooka ondaye yende wa jeke nawa sakale ka maso ma taaro ma'ena ma o alkama, na ma sakalnang ka ma o yisti me.

³⁴ Na Yeso bele okurkənəng aromo, pate epaname a nyimi angmā aa gerpo. Kata ka baaleze eyapa ne soona aa nyimi angmā gerpo.

³⁵ Aye nyimia ka panza o bekaa ondo beya ngmā mawo Ashili Ishaya na,
“Eyang beya angmā a nyimi ngmā a gerpo,
Eyang beka epa eeka a baasa obora lerambo.”

Masanto azaa mawake a nyimi o alkama

³⁶ Na Yeso baya aromo acake me, aaka lyə akwilə. Na atoma kai kangza ne deya kai, na ne bekaa na, “Bele ro masanto ma angmā gerpo aza mawake ara.”

³⁷ Aaka kabare na, “Ondo owaale ebelo erere name, waya Kena ka Oromo.

³⁸ Aa ara ame, aya lerambo leena, ebelo erere name, neya ayana a togomo te Ashili, kangza mawake mame maya ayana ogomo ara a buru.

³⁹ Oja okara ka wa waale owake, waya ogomo ara a buru. Awere oshende me aya lengme le maare o lerambo leena, ana o shende me neya atoma Ashili o surə azaa shili.

⁴⁰ Nangka kurki mawake ka ese mai, nyimia wayo itə a lengme le omaare.

⁴¹ Kena ka Oromo kayo tonga atoma kai o surə azaa shili, kane shende ana o ote aromo kane rizi, kangza kaa pate ana o eza epa eburu, kane səərə ne a nyimi togomo te kai,

⁴² kangza kane tare ne a nyimi ola o kpwaiye. A saname neya ruuzi ka o nonza tuuni.

⁴³ A were namea ana o eza epa erere, masanto mane mayo surə na ongme a nyimi togomo te Ate ane. Ondooka waya ka toto to kona, awa kone.”

A ngmā a gerpo azaa ocə ka a baasa

⁴⁴ Togomo te Ashili teye na ocəa ka a baasa nyimi ara, ooka ondo wa cə nawa kang baasa. A nyimi zanta wai, nawa ale nawa lishi pate epa eeka waye ka e nawa embe ara me.”

⁴⁵ Kangza togomo te Ashili teye na ondo eja-manee, ooka waya gera acale aa rere ka aye kaa emate.

⁴⁶ Nangka wa cə lecale le yende lee rere acak, na wa ale nawa lishi pate epa eeka waye ka e, na wa embe ai.”

A ngmā a gerpo azaa ojara o meese ekwala

⁴⁷ Kangza Togomo te Ashili teye na ojara o meese ekwala ooka tare a lepong, nawa meke kombela ekwala.

⁴⁸ Nangka wa pene, naa windi wai o wulu lepong, nane cikə ane zake e kwala ee rere e me nane kare a nyimi o kende, aa ne oke eburu me.

⁴⁹ Nyimia wayo itə a lengme le omare. Atoma Ashili o surə azaa shili neyo səərə ana ara aburu nyimi aromo a rere.

⁵⁰ Ka ne tare ana ara aburu a nyimi ola o kpwaiye, aa sanamea neyo ruuzi ko nonza tuuni.

⁵¹ “E rose epaena pate na?”

Na ne kabare na “Eeye.”

⁵² Naka bekaa nee na, “Pate ondo o baala angmə aaka Ashili nya Mosa wa itə ondo tare togomo te Ashili, wa itə na ateakwilə, ondooka wa mangka ocə osau ka o kozo ara a le'eke lewai.”

A nyane Yeso ba Nazarat

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Nangka Yeso ka mare obeya angmə aa gerpo name naka baya arame.

⁵⁴ Ko deya a peng kai, naka bore o baala aromo oo dandaro o ogwarzanang one. Na epa me tere ne ukpwei na ne beke na, “Karomo kaana ka cə orosa ka epa o tera ukpwei aa ba?

⁵⁵ Teya beyana kannā, kena ka o ondo cocoza sang? Iini kai kaya Mariya sang? Arone kai neya Yakubu, Yusupu, ka Saminu, kangza kaa Yahuda sang?

⁵⁶ Arone kai andaye neya ara yendea kaa ro sang? Karomo kaana ka cə epa eena ba?

⁵⁷ Na ne kone oburə okai.

Na Yeso bekaanee na, “Ondo obeya ngmə ka mawo Ashili ata kabare ka wai a nyimi apeng awai kaa kwilə awai ne.

⁵⁸ Naka ta eza epa otera ukpwei a cake a saname ne, a za odera okabare ka Ashili one.

14

O gwə o Yohana o Batisma

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ A were name Ogomo Hiridus Antipas wa kone oroka azaa Yeso.

² Nawa bekaa azara wai na, “Ondoonaa Yohana o Batisma, waya a ara wai malo ogwə, nyimia wa ote na waya kaa o bare o eza epa otera ukpwei na.”

³ Obena Hiridus wa meke Yohana na tere wai, aa ote wai a akwilə andaleme azaa Herodiya ondaye orone owai Pilibus.

⁴ Azaa bena Yohana wa beeze awai na wa ta gwara awa ana Herodiya ka ka itə ondaye wai ne.

⁵ Pate ka o bena Hiridus waya yeme wonga Yohana, aa waya kona boome be aromo, aa ne jeke o bena Yohana ondo beya ngmə ka mawo ma Ashili wai.

⁶ Nangka lengme le o ngmenga o Hiridus le dukə, na kagala ka Herodiya ka yo leera a begeshe be aromo kane de ara o zənggə me, na Hiridus kone oleba maleo,

⁷ nawa tono a kai na wayo nya kai pate epa eeka ka bosa.

⁸ Na iini kai bekaa kai na ale ka o bekaana, “A nyau ukpwei o Yohana o Batisma nannameena a nyimi oso.”

⁹ Na ogomo kone oburu, aza obena wa tono abegeshe be ageng wai, nawa ote na a nya kai epa eeka kaa bosa.

¹⁰ Nawa tong na core ukpwei o Yohana a akwilə andaleme,

¹¹ na de ka ukpwei me a nyimi oso na nya kagala ka me, na ka ca iini kai.

¹² Na ana o tare Yohana de nane ana ekeze me, na ne taashe, aa ne ale na ne beka Yeso.

Yeso ka lye ka aromo magu esu

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

¹³ Nangka Yeso ka kone nyimi, naka ere naka lyə o onngo o taara manyi aaka ale ara aaka aromo ta rene ne ka ka cikə a yende. Nangka aromo acak ne kone nyimi, na ne surə a topepeng na ne tare kai a tobona.

¹⁴ Ka o surə kai o onngo o tara manyi naka laka leguki le aromo. Naka kone egonegone o ne, naka womza ana makono nyimi o ne.

¹⁵ Nangka ulyəlu waye, na atoma kai de akai na ne bekaa na, “Ara na a aromo ta rene ne, a waana ulyəlu waya. Baya aromo ana ane ale a topepeng kane gere tukpwei tone epaolya.”

¹⁶ Na Yeso bekaa ne na, “Wata gwara aane ale ne, nyana ne eyapa ka ne lye.”

¹⁷ Na ne kabare na, “Teta ka eyapa arakaname, soona maborode esu ka ekwala e leere.”

Maborode esu ka ekwala leere

¹⁸ Na ka bekaa na, “Deyana ka e arakaana.”

¹⁹ Aaka ote aromo me na ne cikə azaa mawake. Naka jeke, maborode esu ka ekwala leere, naka ara ukpwei aaza shili, aaka sabe Ashili, naka pose maborode mame aaka nyaza atoma kai, a atoma me kangza aa ne nyaza aromo.

²⁰ A pate one ne lye na ne tiyə, na ne kurki o dangare me, nawa panza makende betuuru ka maleere.

²¹ Andaaka ne lye ne dukə andaleme magu esu bangka andaye ka ayana.

*Yeso ka yeng azaa manyi
(Mar 6:45-52; Yoh 6:16-21)*

²² Ka o mara me naka ote atoma kai na ne lyə o onggoo o tara manyi ka ne kaana kai a ale owulu o sara yende. Aa kai ka itə a dimə ka ka laka o aleze a tokwilə te aromo me.

²³ Malo ale aromo me, naka zale oyara kai a yende kaka beye angmə ka Ashili. Na ulyəlu ye aa kaya yende saname.

²⁴ A wereme o onggoo o taara manyi waya tera lepong, na sejəng se manyi se ere ka legoone, obena obere me waya kara ka ne.

²⁵ Aa ra aa dukə beru bo taaro be lelere, na Yeso yeng azaa manyi aaka dore ne.

²⁶ Nangka atoma ne laka kai aa yenga azaa manyi na boome meke ne nane bekaana, “Bebua be!” Nane gware bekoko azaa obena nee kona boome.

²⁷ A saseya naka bekaa nee na, “Kane kone boome ne Mea. Kane kone boome ne.”

²⁸ Na Biturusu kabare wai na, “Ateokora boa baaza, oteng kang deya bo aa yenga azaa manyi.”

²⁹ Na Yeso bekaa wai na, “Deya.” Na Biturusu suri o onggoo o taara manyi, nawa yeng azaa manyi a wa dore Yeso.

³⁰ Awereaka wa laka obere wa ere a jəng nawa kone boome. Nangka manyi ma bore dongha wai nawa rurai, awa bekaa na, “Ateokora bozang!”

³¹ Aa saseya na Yeso nayi o ara naka meke wai, aaka bekaa wai na, “Bo o kabare ka Ashili au wa sawa, eya e ote na ba dambaraza?”

³² Ka o lyə one o onggoo o taara manyi na obere me tete.

³³ Andaaka neya a nyimi onngo o tara manyi ma me na ne girwə ane bekaa na, “Bo dongdong, Kena ka Ashili kai!”

Yeso ka womza ana o dera o kona zake aa Janasarata

(Mar 6:53-56)

³⁴ Nangka ne tare opong ome, na ne lyə a makeke ma Janasarata.

³⁵ Nangka aromo apeng me ne rose bena Yesoa kai, na ne tongze a kombela aromo apat a topepeng te ma'amo, na ne casa kai ana makono,

³⁶ Na ne boshe kai na ka kabare aa ne cocome edəki odibi kai. Pate andaaka ne cocome na ne woma.

15

Makili ma anateandaasau

(Mar 7:1-13)

¹ Na ana ondo ba nyimi maParisa kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa nane deya Yeso a ne surə ba Urushalima nane bekaa na,

² “Eyaaka atoma au neta tare makili mana Anateandaasau ne? O bena neta sabozo zongka ne lye epaolya ne.”

³ Na Yeso kabare nee na, “Eyaaka ying eta tare makili ma Ashili ne e tare makili maying?”

⁴ Ashili a bekaa na, ‘Tare ate au, ka iini au, kangza pate ondooka wa zeela ate ka iini wai wa gwara aa wongha wai.’

⁵ Ying e baale na, ‘Pate ondooka wa bekaa ate ka iini wai na, epaaka maa ya kankama oying ka e, ma nya Ashili,’

⁶ wa nyana otare ate kaa iini wai ka e ne, azaa nyimi ee cakate angmə Ashili azaa makili maying naname.

⁷ Ying ana rendaza, Ishaya ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wa beke oroka Ashili aza oying aa kap na,

⁸ “Aromo ana, ne tareng ka ongəmə belle, aa nyimi anyong ane neya macangcang kaa mi.

⁹ O girwə one aa mi taa ka edang ne, obaala one o tare makili ma aromo, o bena aya angmə Ashili.”

Mapa maaka ma care oromo

(Mar 7:1-13)

¹⁰ Na Yeso rare o kurkənəng aromo acak, aa ka bekaa nee na, “Konana ekang rosa.

¹¹ Epa eeka e lyəzə ongəmə oromo eta ote ka wa ye ka madinə ne, soona epa eeka e susi ba ongəmə eya ote ka oromo wa itə ka madinə.”

¹² Na atoma kai ne deya kai nane bekaa kai na, “Orose obena maParisa ne kona o burə ka ne kona a angmə aa na?”

¹³ Na Yeso kabare na, “Pate epa eeka Ate ang o zaa shili ta wa gata ne, ayo mukə.

¹⁴ Arnang ka ne, ne arə ne ka neya wində arə lebenda. Urə wa wində urə lebenda, pate one neya kala a le'o.”

¹⁵ Na Biturusu bekaa na, “Bele ro masanto ma angmə aa gerpo ana ka ba beka.”

¹⁶ Na Yeso pirkə nee na, “A alea aa were aana e tata a maring na?”

¹⁷ Eta rosa obena pate epa eeka e lyə ongma e ale a lebangi e suri ba lepong sang?

¹⁸ A epaaka e susi ba ongma e suri ba lenyong. Epa o susə a lenyong leme eya ote oromo ka wa itə ka madinə a begeshe ba Ashili.

¹⁹ Azaa o bena aa nyimi lenyong leyaa sərsəzə madoola maa buru. Naa, o wongha oromo, o mora kaa ondaye ondo, o mora kaa Ogala, o eza bekəri, o ana angma, ka o cara leze.

²⁰ Ennaa ote oromo kawa itə ka madinə a begeshe ba Ashili, o lya epa olya zora o sabo waya ta ote ka oromo waye ka madinə a begeshe ba Ashili ne."

O eke lenyong a Ashili ondaaye o makeke ma Kan'ana
(Mar 7:24-30)

²¹ Nangka Yeso ka baya arakaname, naka ale a makeke ma Taya ka Sidon.

²² Na ondaye yende ka makeke ma Kan'ana deya a Yeso ka oruuzi na, "Kona egonegone eng Ateokora, kena ka Daoda, bozang, kagala kang obere o buru ooka waya nyimi kai waya zo gara kai."

²³ Na Yeso ta beka eyapa a wai ne. Aza nyimi na atoma kai ne deya a kai nane bosa kai na, "Tarangga wai kawa ale waya tare oro awa gare ro ka be koko."

²⁴ Naka kabare na, "Mi aa tonghang azaa emande epeng e Isrela kane wilə belle."

²⁵ Na ondaye ome wa deya nawa girwə ba ting kai aaka bose kai kangza na, "Ateokora kangkamang!"

²⁶ Na Yeso kabare na, “Wata gwara a jeke epa olya ayana ka kare e ere ne.”

²⁷ Na ondaaye me bekaa na, “Nyimia Ateokora, pate kaa nyimi, e ere donge ma ngmeskarong maaka ma taaru ba deze araaka ateakwilə lyeeze epa olya ne.”

Yeso ka lye ka aromo magu ma naaze

²⁸ Na Yeso kabare naka bekaa ondaye me na, “Ondaye o eke lenyong leo ba Ashili wa gong, baya epa eeka oya gera me, e itə nyimi.” Ka o bekaa nyimi na obere oburu me wa arnang ka kagala kame.

Yeso ka womza aromo aa cake

²⁹ Nangka Yeso ka baya a rame naka tare bee dəki lepong le Galili. Naka zale ba zaa oyara naka cikə ba saname.

³⁰ Na aromo acak ne deya kai. Nane de kaa ana ozantə, arə, agədə, ka arara, aa ana ondo ba cak, nane eke ne aa begeshe be Yeso naka womza ne.

³¹ Na epame tere apate aromo tukpwei azaa obena arara neya beya ngmə, agədə ya teweno, arə neya gonta, na pate one ne saba Ashili a maIsrela.

Yeso ka lye kaa aromo magu ma naaze

(Mar 8:1)

³² Azaa nyimi na Yeso ka rare atoma o kai naka bekaa nee na, “Eyang kona egonegone aromo aana, tomore to taaro naana o ngmeengme teye legwa kaane aa neta ne lya epa olya ne, kangza anta yeme o baya one aane ale ekomo ne adorana tana ne sau orona ne.”

³³ Na atoma kai ne kabare nane bekaa kai na, “A baba te era a te cə epaolya a nyimi lerambo leena kate nya aromo acake aana?”

³⁴ Na Yeso pirkə nee na, “Ma borode ma wondaa eye kaa mai?”

Nane kabare na, “O sondaare kaa ekwala a baate.”

³⁵ Naka ote aromo aa cake name nane cikə ba deze,

³⁶ Nangka ka jeke maborode o sondaare ka ekwala me, naka wore o kona oleba ba Ashili, aaka pose mai aaka nya atoma kai, na nee kangza ne arseze aromo amea ne kurkənəng.

³⁷ Pate one ne lye na komana one tii, na atoma kurki ma ngmeskarong maaka ma lyə nama panza makende ma moole sondaare.

³⁸ O gongha aromo aaka ne lye epaolya me ne dukə andaleme magu ma naaze bangka andaye kaa ayana.

³⁹ Malo arnang ka aromo me, naka zale o onggo o taara manyi naka ale a makeke ma magadan.

16

Ogera epa otera ukpwei
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Na maParisa kaa maSadukiya ne deya a Yeso adorana ne kedeya kai, nane bose kai ka ka wore ne epa o tera ukpwei ooka wayo wore o bare o kai.

² Naka kabare nee na, “Ulyəlu waaya, ke laka azaa shili aaya aa ganggo e bekaana, ‘Ahaa, ara yo ya aa sangsang leere.’

³ Ara a sana a leleere kangza e laka azaa shili aya a ganggo, na masanto mame maa kabare kuruwə ee bena, ‘Ulyi wayo ngmeza o ngmeengme.’ E ama orosa nangka zaa shili ze, aa eta ama orosa epaeka awere ana ya nyimi me ne.

⁴ Aromo awere ana, ana odera o tare Ashili, ana leyau, ana a nyong aburu, ana ogera epa otera ukpwei, aa ato wore ne epa o tera ukpwei ne, soona e Yonana.

Na Yeso arnang ka ne a ka ale.

*O yisti o maParisa ka maSadukiya
(Mar 8:14-21)*

⁵ Nangka atoma Yeso ne cakate aa ale owulu lepong leme, nane winə o jeka oborode.

⁶ Na Yeso bekaa ne naa, “Eza na ba sauwo, ka o yisti o maParisa kaa o maSadukiya.”

⁷ Na ne bore o pirə tukpwei tone na, “Ka beka epaana ba eza azaa obena teta te deya ko borode ne na?”

⁸ Nangka Yeso ka laka nyimi, a ka rose madoola mane naka beka nee na, “Ying ana o kabare kaa mi aa baate, eyaaka eya masanggo obena eta ka o borode ne?”

⁹ Aa deya wereena e tata a maring na? E winə nangka ma lye ka aromo magu esu ka a agwataka ma o borode maaname esu sang? Makende ma wonda e panza kaa maa epa eeka e lyə?

¹⁰ Koona awere aaka ma lye ka aromo magu ma naaze ka ma borode o sondaare, makende ma wonda e panza kaa epa eeka e lyə?

¹¹ Eyaka eta ama o rosa obena anta beya oroka aza o borode ne? Epa eka eyang yeme e rose

eya ezana ba sauwo ka o yisti o maParisa kaa maSadukiya.”

¹² Arakanamea atoma Yeso ne rose obena kataa beya a zo yisti o kareze ba o borode ne, aa kaya beya kane eza ba sauwo kaa obaala maParisa kaa maSadukiya.

*Biturusu wa wore o kabare kaa Kiristi
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Nangka Yeso ka de aa bekazo be makeke ma Kaisariya o Pilibi, naka pirkə atoma kai na, “Aromo ne beya kena ka oromo na mana kai?”

¹⁴ Na ne kabare na, “Ana ondo ne beya na Yohana o Batisma, aana ondo beya na Iliya, aana ondo kangza beya naa, Irimiya, na ondo ba nyimi ana o beya angmə kama mawo ma Ashili.”

¹⁵ Naka pirkə nee na, “A ying pa, e beye na mia mana?”

¹⁶ Na Siman Biturusu kabare na, “Boa Almasipu, Kena ka Ashili ondo ebeene.”

¹⁷ Na Yeso kabare naka bekaa wai na, “Bo ondo kona oleba wai, Siman kena ka Yonana! Obena oromo ka lepung ka manyau waya ta waa belo ne, soona Ate ang omea waya nyimia shili.

¹⁸ Eyang bele au, boa Biturusu, azaa lecale leena eyang sowa akwilə ang, aaka legoone le ogbwə leto ama kaa ai ne.

¹⁹ Eyang nyau becapa be togomo to shili. Kangza epaaka ba tera a lerambo leena, eyo itə nyimi ba zaa shili, a epaaka ba dinggə a lerambo leena eyo itə ka o dinggə a nyimia shili.”

²⁰ Naka windi atoma kai toto na tana ne bele ondo na kai ya Almasipu ne.

*Yeso ka bele nangka kayo gbwə
(Mar 8:31-9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Oo era lengme lenname na ka bore o wore atoma kai na kayo dongdong ale ba Urushalima, a sanamea kayo lyə kombela o zitə aa taara te anateandasau, kaa ana magame ma Ashili, kaa ana obaala angmə ka Ashili a nya Mosa, kangza aane wongha kai, aa lengme le o taaro aaka era ka ebeene.”

²² Na Biturusu kuri ka Yeso aa sara yende nawa zurki kai na, “Tana Ashili baya epaana eye ne, Ateokora! Enna to manau ne.”

²³ Na Yeso ringgarnu naka beka a Biturusu na, “Arnang kaa mi, Shetan! Bo epaa o ote ong kang cəwə, bo o eze madoola mau ma oromoa, ma Ashili ta za ne.”

²⁴ Na Yeso ka bekaa atoma kai na, “Pate on-dooka waya yeme o tare ong, awa nyane ukpwei o wai a wa ana uti o gendare o wai a wa tareng.

²⁵ Pate ondooka waya yeme o boza ebeene e wai, wayo dera e. Aa ondooka wayo dera ebeene e wai a za ong, wayo cə e.

²⁶ Ebelo epa edang ngha oromo yo cə, wa cə pate lerambo leena a wa dera ebene e wai? Eya oromo wa era wa nya aa bekazo be ebeene e wai?

²⁷ Kena ka oromo kaya deya ka togomo te Ate o kai kaa aa toma ozaa shili, kangza kayo nya komana epaaka e itə e wai a zo ogole omea komana wa eza.

²⁸ “Ang dongdong bele ying, ana ondo ka neya itə arakana neto gbwə ne, seeka ne laka o deya kena ka Oromo ba nyimi togomo te kai.”

17

Lepung le Yeso sara (Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Malo tomore o taashe na Yeso ka jeke Biturusu, ka Yakubu, a orone kai oka a beya wai na Yohana, naka ale kaa ne o oyara o yende oo zaati, na ne cikə saname ne belle.

² Na nangka kaze, sara aa begeshe bene, na mainu ma kai ma santo na ongme, aa madibi maaka ka amba, na ma itə maa peng.

³ Na ongmere liizi, na ana o beya angmə ka mawo ma Ashili Mosa ka Iliya ne surə baa tera one a neya beya angmə ka Yeso.

⁴ Na Biturusu beka Yeso na, “Ateokora, wa gwara ka teye arakana. Ba kabare ang sowa mapuki ma taaro arakana, oyende a au, a oyende o Mosa a oyende kangza o Iliya.”

⁵ Waya zo beya angmə naname na owere yende oma santo wa urə ne, aane kone lengmelo le yende ba nyimi owere me a le beka na, “Kando kaana kena kang, ka oyeme ong maleo, ang kang kona oleba kai. Konana kai!”

⁶ Nangka atoma kai ne kone nyimi na boome moke ne maleu, na ne rizi baa deze.

⁷ Na Yeso ka de naka cokome ne aaka bekaa nee na, “Erana a itə, tane kone boome ne.”

⁸ Nangka ne ara tukpwei, nane ta laka ondo ne soona Yeso kai aa yende.

⁹ Aa neya zo jipi oyara me, na Yeso ka windi ne toto na, “Tane bele ondo epaaka e laka ne, soona aa ara Kena ka Oromo malo ogbwə kai.”

¹⁰ Na atoma kai ne pirkə kai na, “Nyimia waaza, eyaka ana o baala angmə aaka Ashili a nyana

Mosa ne beeze na dongdong Otoma Ashili Iliya waya yaa deya o bora?”

¹¹ Na Yeso kabare na, “Iliya wayo dongdong deya kawa babara ekeeya.

¹² Pate ka nyimi eyang bele oying, Iliya wa samba o deya, na eta ee rose naa waya ne, nane eze wai epaaka ne ama o ezaa me. Nyimia kangza Kena ka Oromo yo zitə ba taara tone.”

¹³ Na atoma Yeso ne rose obena kaya beya one a ngmə ba zaa Yohana ondo batisma.

Yeso ka womza kena kamea obere o buru wa taba kai

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Nangka ne dukə araaka aromo ne gwarnang ne, na oromo yende wa deya Yeso nawa girwə ba begeshe be kai awa bekaa na,

¹⁵ “Ateokora, kona egonegone kena kang, ka ya ka letaranggi, kangza leya gəəzə kai maleo. Le rabo aa peere okai a nyimi ola kaa nyimi manyi.

¹⁶ Nang ale ka kai a atoma au, nane ta ama o womza kai ne.”

¹⁷ Na Yeso kabare naka bekaa na, “Ying aromo awareena, ana o dera o kabare ka Ashili, kangza ana ara aburu! Aa alea aa werea yemea eyang cikə ba nyimi oying? Aa alea aa werea yemea ang motana ka ying? Deyana ka kai arakana.”

¹⁸ Na Yeso ka zurki obere oburu me, na obere oburu me wa arnang ka kena kame. Na o ngmere liizi na kena kame ka woma.

¹⁹ Na atoma Yeso ne deya kai ba sara yende, na ne pirkə kai na, “Eyaka teta te ama o səərə obere oburu me ne?”

²⁰ Na Yeso bekaa nee na, “O kabare ka Ashili oying wata gongha ne. Eyang dongdong bele oying, eeya ka o kabare kaa Ashili na beyo bee baate be o mosta, eyo ama bekaa oyara na wa mukuru araaka wa zene, kawa ye nyimi. Eyapa eto girə ying ne.

²¹ Ebelo onname, wata susə ne soona ka obeya angmə ka Ashili kangza ka opate ongmə.”

*Yeso ka wale o beka angmə azaa o gbwə kai
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)*

²² Nangka atoma Yeso ne kurkənəng a makeke ma Galili, na Yeso ka bekaa nee na, “Ayo nya Kena ka Oromo ba taara ta aromo,

²³ neyo wongha kai. Aa lengme lo taaro kangza ayo ara kai.” Na pate one ne kone oburə.

O ara emate makeke

²⁴ Malooka Yeso kaa atoma kai ne dukə Karpnahun, na ana o eesa e mate akwilə Ashili nane mana Biturusu, na ne pirkə wai na, “Ondo baala oying wata nyaza emate akwilə Ashili ne na?”

²⁵ Nawa bekaa na, “Ka arseze. “Nangka wa kurə ba akwilə, na Yeso bora o beya angmə ka wai naka beka na, “Ba laka nannia Siman Biturusu azaa be pirə beena? Aana mana agomo lerambo leena ne eesa emate e makeke ne, ara ayana anea naa, ana ondoai?”

²⁶ Na Biturusu kabare na, “Aana ondo,” na Yeso bekaa na, “Obena ayana ane ta arsaza ne.

²⁷ Pate ka nyimi, adorana tana aromo me ne mungi kaa ro ne, ale ba lepong ka o tare beruu be omeese ekwala, bekwala beeka baa bora a moke me o pəri ongmə be oyo cə emate eeka eyo bare.

O jeke mate me ka o are e mate makeke mau kaa a'eng."

18

Be pirə azaa ondo o kala o gongha

(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Awere name na atoma Yeso ne deya akai, nane pirkə na, "Mana kala o gongha a nyimi togomo te zaa shili?"

² Naka rare kena ka baate ka yende, naka eke kai baa tera one,

³ aka bekaa na, "Eyang dongdong bele oying, eeta kurə ka e itə naa abana ayana aana ne, eto lyə ba togomo ta zaa shili ne.

⁴ Pate ondooka wa jipərə ukpwei wai naa ka bana kena kaana, waya wa kala o gongha a togomo te zaa shili.

⁵ Pate ondooka wa kabare ka kabana kena naa kaana, mia wa embang."

Mapapa ma o ote o cəwə

(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Pate ka nyimi, ondooka wa ote kena ka yende ba nyimi abana ayana aaka ne kabare kaa mi ka ka ye madinə, wayo kala aa tere wai onyanto aa lengmelo, a tare wai ba nyimi o pong o gerpo."

⁷ Ee lyə udi lerambo, aza epa eeka e oteze aromo kane ye madinə! Dongdong ngha ebelo epaana eye, pate ka nyimi ondo ote ka a cəwə, wa lyə udi.

⁸ Aa o ara o, na obona o, wa ote ka o lyə a madinə, mara o core wa ka opere. Wa kala o lyə ara e ebeene o dera o maro kaa o ara yende, na

obona yende, na ka legədə, koo bena tareo ola kaa wata lumbuzu ne ka tobona to leere, ka taara te leere teo a pate.

⁹ Kangza Liizi leo le otezeo ko lyə a madinə lopa le ka o pere. Wa gwara o lyə ara ebene o dera o maro ka liizi le yende, ka o bena o ale akwilə ola ka yizi leere.”

A ngmə aa gerpo azaa o mande openg kawa wilə

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Ekena toto, tane zeele kena ka yende baa nyimia ayana na ne. Eyang belo ying, atoma ane o dera apung o nyimia shili ne gonte mainu ma Ate ang omea waya nyimia shili konang were.

¹¹ Obena Kena ka Oromo ka deya ka ka boze andaaka ne wilə.

¹² “Eya madoola maying? Ondo waya ka emande lewinu, na kayende ka wilə, wato baya etuuru torai ka o torai name aa ting oyara aa wa ale ba gera ka yende kanname sang?

¹³ Wa cə kai, eyang dongdong bele oying, wayo kona oleba maleo o kala etuuru torai ka otorai eeka eta e wilə ne.

¹⁴ Nyimia, Ate oying azaa shili wato kona oleba a kena ka yende ba nyimi ayana na ka wili ne.”

Orone ka wa tambo

(Luk 17:3)

¹⁵ “Aa orone o wa yau tambo bo, o ale ka o bele wai epaaka wa yau, ying ngha leere belle. Wa kona epaaka ba bele wai, baa kuriyə orone o orona naname.

¹⁶ Waata konau ne, o ale ka oromo yende na a leere kane laka aane kone, adorana angmə me itə

ka ma ganggang a begeshe be aromo leere, na a taaro.

¹⁷ Wa nyana kona one, o bele akwilə ana o tare Ashili, kangza waata kona nee ne, o kuriyə wai a nyimi andaaka neta rosa Ashili ne na ondo eesa emate o makeke.”

¹⁸ “Eyang dongdong bele oying, pate epaaka e tera a lerambo leena, awa itə epaaka a samba o tera me ba zaa shili. Pate epaaka e dinggə a lerambo leena, eyo itə ka o dinggə a zaa shili.

¹⁹ “Eyang dongdong wala o bele oying na, aromo leere ba nyimi lerambo leena ne kabare ka tukpwei tone ba za epaaka neya bosa me, Ate ang omea waya nyimia zaa shili wayo nya ne.

²⁰ Pate araaka aromo leere, na a taaro ne gwarnang ba nyimi leze leng, eyang cikə legwa kaa ne.”

Ozara ooka wata pisəzə epa eeka ya wa ne

²¹ Na Biturusu paka ting Yeso nawa pirkə na, “Ateokora, ka wondaa orone ong wa tambo a mi ang pisi wai? Ka o sondaare na?”

²² Na Yeso bekaa na, “Ka o sondaare belle dai, ka o sondaarea o dukəa etuuru sondaare.

²³ “Aza nyimi ayo kedeya togomo te a zaa shili ka ogomo omea waya yeme o eza abalo ocə wai ka eeya taara te azara wai.

²⁴ Nangka wa bore obala ocə wai me, naa de ka ondo omea ogomo me tare wai emate magu betuuru.

²⁵ O bena wato ama o ara me ne, na ateakwilə wai wa ote ka a lishi wai ka ondaye wai ka ayana wai ka pate magogoro ma wai, ka a are uduru me.

²⁶ Na ozara me tunggunu a begeshe be wai a wa bose wai na, “Ateakwilə tana o mungi ne, eyang arau ba pat.”

²⁷ A aza obena ateakwilə me wa kone egone-gone ozara me, nawa baya a wai kaa uduru me.

²⁸ “Nangka ozara me wa ere arakaname, ka o surə wai nawa laka oja lezara awai, ka wa tare wai uduru o kap, emate lewinu. Nawa moke lengmelo le wai, a wa beka wai na, “Arang pate epaaka ang taroo.”

²⁹ Na oja lezara me bose wai naa tana wa mungi ne eyang arau.”

³⁰ Na ozara me ta kabare ne, nyimia na wa ale ka wai na pate wai akwilə andaleme, seena wa are emate uduru me.

³¹ Nangka aja lezara le wai ne kone epaaka eya ale, neta ne kone oleba nyimi ne. Nane ale ba ateakwilə one nane bele wai epaaka ozara name wa ya.

³² Na ateakwilə me wa rare wai, nawa beka wai na, “Bo ozara oburua wai. Ma bayau ka uduru ooka ang taro aza obena ba de na obosheng,

³³ wa ta gwara o kone egonegone o beja be lezara lo nangka maa kona egonegone o sang?”

³⁴ Na ateakwilə wai wa mungi ka wai, aa wa ote na a gəəzə wai, aa wa ote wai na wa are pate epaaka a tare wai.

³⁵ Nyimia kangza Ate ang o nyimia zaa shili wayo ya kaa komana o ying, eeta pisə andaa ying kaa lenyong le yende ne.”

*Be pirə azaa o maro o amare**(Mar 10:1-12; Luk 16:18)*

¹ Nangka Yeso ka mare obeya angmə me a pate, naka baya makeke ma Galili aaka lyə aa makeke ma Yahudiya, mamea mayo o tara obeno Urdung.

² Na aromo a cak ne tare kai, naka womza ana makono aa saname.

³ Na maParisa ma yende ne deya a kai adorana ne kedeya kai, nane pirə na, “Azaa o baala makili Mosa, wa gwara obena oromo wa pere ondaye o wai aza ekeeya na?”

⁴ Naka kabare nee na, “Eta tukə soola obena, ondooka wa ye ne o bora, wa ye nea ondaleme kaa ondaye sang?”

⁵ Na akang bekaana, “Aza nyimi, oromo wa arnang kaa iini wai kaa ate a wai, a wa gwarnang ondaye wai. Neya leere kane itə lepung le yende.

⁶ A ale a izi neto itə apung a leere ne, leyendea yo za. Epaaka Ashili a gwaara tana oromo wa are ne.”

⁷ Nane beka kai na, “Nyimia waaza, eyaaka Mosa wa ote na a nya e wela omaro o amare, akang pere ondaaye?”

⁸ Na Yeso kabare naka bekaa nee na, “Azaa obena eye kaa anyong a katakau waya wa ote na Mosa kabare na e nya e wela opere amare, obora nyimia ta za ne.

⁹ Eyang bele oying kangza, pate ondooka wa arnang ka ondaye wai, azaa leyau lee taza ne, awa kang ale kawa ana ondaye yende kawa ote odo, wa ya epa e madinə naname. Ondooka wa ote ondaye omea a pere wai ba odo, wa ya leyau.”

¹⁰ Na atoma kai bekaa kai na, “Nyimia waaza a tera ondaleme kaa ondaye wai, odera o ana ondaye me wa kala.”

¹¹ Naka bekaa nee na, “Komana wa era wata kabare ka oroka me ne, soona andaaka Ashili a kangkama ne.

¹² Ana ondo ne zene ka a ngmeng ne agbele, ana ondo aromoa ne ote ne nane itə agbele. Ana ondo kangza ne tere o bena neto ana andaaye ne obena neya yeme togomo te zaa shili. Pate ondooka wayo ama o jeka orokaana, awa jeke.”

*Yeso ka ayana a batebate
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ A were name, na ca Yeso ayana aa batebate adorna ka eke ne o ara, a kakang beye angmə kaa Ashili aa za one, na atoma kai ne zurki ba andaaka ne deya ka ayana me.

¹⁴ Na Yeso bekaa nee na, “Bayana ayana a batebate aa ne deya mi, tane nara nee ne, obena togomo te zaa shili te ebelo ene te.”

¹⁵ Na ka eese taara to kare o leba ba za one, aaka ale teweno te kai.

*Ondaasau ooka waye ka ocə
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Aya zaa nyimi na ondo paka ting Yeso nawa bekaa na, “Ondo baala, obelo edang ka maa eze ang cə ebeene o dera o maro?”

¹⁷ Na Yeso kabare wai naa, “Eyaaka oya pirə ong ba zaa epa edang? Ashili aya belle aye ka edang. Baaya yeme o cə ebeene odera o maro, o tare makili ma Ashili maana.”

¹⁸ Nawa beka Yeso na, “Makili ma Ashili maa yeme?” Na Yeso bekaa na, “Tana o wong ondo ne, tana o eze leyau, tana o eze bekəri ne, tana o beye majəkəri ne.

¹⁹ Nya ate au ka iini o ogongha one. Kangza oo yeme ondooka wa cikə ating au, na ukpwei o.”

²⁰ Na Ondasau me bekaa kai na, “Ma eza nyimi ba pat, eya tata mi kangza?”

²¹ Na Yeso bekaa wai na, “Ba ya yeme o cikə zora madinə, ale ka o lishi pate magogoro mau, o jeke emate me ka o nya ana o dera eyapa oyo itə ondo ocə aa zaa shili. O ama o de ka o tareng.”

²² Nangka ondasau me wa kone nyimi, nawa sokoo ale ka o caro lenyong, obena waya ka ocə maleu.

²³ Na Yeso bekaa atoma kai na, “Eyang dongdong bele oying, wayo poba kaa ondo ocə wa lyə ba nyimi togomo ta zaa shili.

²⁴ Eyang kang bele oying. Mara orongkoome wa lyə a le'o beberkena ka obena ondo ocə wa lyə ba nyimi togomo to Ashili.”

²⁵ Nangka atoma Yeso ne kone nyimi, na epame tera ne tukpwei maleo, nane bekaana, “Nyimia waaza, mana wa era wa cə o boza?

²⁶ Na Yeso laka ne aaka bekaa na, “Enna ara aromo e pobe oya, ara Ashili ekeeya e era eye.”

²⁷ Na Biturusu kabare nawa bekaana, “Ro naana, te arnang ka ekeeya azaa o tare o. Eya teyo cə?

²⁸ Na Yeso bekaa nee na, “Eyang dongdong bele oying, a tomore to deya, awareaka Kena ka Oromo yo cikə aa ledəndə lee gong le togomo to kai, ying ka e tareng, eyo cikə ara to cikə be tuuru

ka leere, e core angmə ba zaa tokwilə be tuuru ka leere a maIsrela.

²⁹ Kangza pate ondooka wa baya tokwilə, kaa arone andaleme, na arone andaaye, kaa ate, kaa iini, na ayana, na turu, ba za leze leng, wayo cə o ripitini liwinu, a wa kang cə ebene odera omaro.

³⁰ Bangka nyimi, aromo a cak ana o bora neyo itə ana o maare, aa ana o maare neyo itə ana o bora.”

20

Ana ogole ara o inabi

¹ “Togomo ta zaa shili a kedeya te kaa ateakwilə yende, omea wa suri ba leleere nawa jeke ana ogole ba nyimi ara a wai a mati ma inabi.

² Nangka wa beye ejamane kaa ne ba za o dinari yende konang owere, nawa turki ne ba nyimi ara me.

³ Aa ya gera beru be torai be leleere nawa suri kangza, nawa laka ana ondo ba cikə zora epa o eza a bengmə ba ara ejamane.

⁴ Nawa beka ne na, “Ying kangza ale na ba ara a mati ma inabi mang, eyang nya ying epaaka wa gwara a nya ying.” Nane ale.

⁵ Nangka wa kang surə a ongme wa dukə tera, kangza kaa beru be o taaro ulyəlu, nyimia nawa kang jaka ana ogole.

⁶ Nangka beru be esu beye, nawa kang surə nawa laka ana ondo ba itə, nawa beka nee na, ‘Eyaka e were ba cikə zora epa o eza?’

⁷ Nane kabare wai na, “Ondo taa wa nya ro ogole ne.” Nawa bekaa nee na,

“Ying kangza ale na ba ara a mati ma inabi mang.”

⁸ Nangka ulyəlu waye baa cuwu, na ondo ara o mati ma inabi wa bekaa ondo o kangkama o wai a soola ogole o me na, ‘Rare ana ogole me ka o arseze ne epa eka e itə e komana, o bore ba ana o maare ba ale ana o bora.’

⁹ Nangka andaaka ne bore ogole ba ulyəlu ba cuwu ne de, na komana one a nya wai be dinari be yende.

¹⁰ Nangka andaaka a jeke ne ba obora ne de, nane eke lenyong oo bena neyo cə o kala o nyimi. Neema na komana one wa cə be dinari be yende.

¹¹ Nangka komana one wa cə epaaka a nya wai nane wore odera o kona oleba ba ateakwilə me,

¹² aane beye na, “Andaaka a jeke ne oo maare ogole o beru be yendea belle ne eze, na ba ara ro nangka ba ara ne, ro ka tee were ba aa gole aa nyimi ongme.”

¹³ Nawa kabare ondo ba nyimi one na, “Oja, anta ma iru ne. Teta te beya na eyang nyau o dinari yende ne?”

¹⁴ Emba epaeka te beya kaa bo o ale. Mia maa zaka na ma nya ana o maare ba kap ka nangka ma nyau.

¹⁵ Anta ka obare kang ye epaaka ang ama oya me ka epa eng sang? Aa bo ota ba kona oleba epaeka ma ya e rere naname ne na?”

¹⁶ Baa zaa nyimi ana o maare neyo itə ana obora, aa ana obora neyo itə ana o maare.”

*Yeso ka sukə o bekaa nangka kayo gbwə
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)*

¹⁷ Awereaka Yeso kaa atoma kai neya zala ba Urushalima, na Yeso itə kaa ne be daki orona aka beka nee na,

¹⁸ “Teya ale ba Urushalima. Aya nya kena ka oromo ba taara ta andaamoole ama magame ma Ashili, kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa, neyo core angmə ba zaa kai ka a wong kai.

¹⁹ Neyo niyi kai ba taara ta maYahuda kane zeele kai, aane ole kai, aane kang gendare kai ba zaa uti. A lengme lo taaro kangza ayo ara kai.”

*Lebose le iini Yakubu kaa Yohana
(Mar 10:13-45)*

²⁰ Na iini ayana Zabadi paka ba ting Yeso kaa ayana kai, naka girwə ba begeshe be kai, aa ka bose eyapa ba kai.

²¹ Na Yeso beka kai na, “Eya oya yeme me?”

Naka beka kai na, “Ote ayana ang a leere aana ka ne cikə, ka yende o ara ore o, aa ka yende o ara o guri o, a nyimi togomo teo.”

²² Na Yeso kabare naka beka ba ayana me na, “Eta rosa epaeka eya bosaza me ne, eyo ama o sa o gəəzə omea eyang sa na?”

Nane bekaa kai na, “Teyo ama.”

²³ Naka bekaa ne na, “Eyo dongdong sa a ka poto kang, a obena e cikə ba o ara o re na o guri, mia taza ka o bare nya me ne. Ate ang o zaa shili wa babara araname azaa andaaka aa zaka.”

²⁴ Nangka o dangare atoma kai be tuuru ne kone nyimi, na ne mungi ka ayana leere name.

²⁵ Na Yeso rare ne na ka bekaana, “Erose obena agomo a worme ne wore ne legoone, aa na o kangkama agomo me kangza ne wore ne obare.

²⁶ Wato itə nyimi ba nyimi oying ne. Ba zaa nyimi pate ondooka waya yeme o itə ondo gong ba nyimi oying, seeka wa itə ozara oying.

²⁷ Kangza ondooka waya yeme a wa itə ondo tare ka ying, seeka wa itə ozara oying.

²⁸ Nyimia kangza Kena ka Oromo kata ka deya ka aromo eze kai lezara ne, ka deye adorana kai ka itə ozara, na ka nya ebene kai adorana ka boze aromo ba cak.”

Arə leere ne cə o gonta

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Nangka Yeso kaa atoma kai neya baya a nyimia Yariko na aromo ba cak ne tare kai.

³⁰ Arə a leere neya cikə a be dəki be orona. Nangka ne kone na Yeso yaa kala, nane ara lengmelo nane bekaana, “Ateokora, kona egonegone oro, Kena ka Daoda!”

³¹ Na aromo ne zurki baa ne kane kome. Kangza nane wale ara lengmelo ne maleo, aane beya na, “Ateokora, kona egonegone oro, Kena ka Daoda!”

³² Na Yeso itə aa ka bekaa nee na, “Eya eya yeme ang ye ying?”

³³ Nane beka kai na, “Ateokora, teya yeme a te cə o gonta!”

³⁴ Ba nyimi okona egonegone one, na Yeso ka moke ayizi ane, na ongmere liizi nane cə o gonta, aane tare kai.

21

Yeso ka lyə aa Urushalima

(Mar 12:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Nangka Yeso kaa atoma kai ne dukə kapeng ka Betapaji kamea ka amara ka Urushalima, ba kulə oyara o mati ma Zaitun, na Yeso ka tong atoma kai a leere,

² naka beka nee na, “Lyə na ba kapeng kaa niini ba izi oying. Ee lyə eyo laka kurungzə baa tera, ka kabana kame. Dinggə na e ka ecang.

³ Ondo wa pirkə, ying e beka wai na, Ateokora ya yeme one. Wayo kuriyə ee aa rabokoro.”

⁴ A ye nyimia adorana a panza epa eeka ondo beya angmə ka mawo ma Ashili Zakariya beke obena,

⁵ “Ee bekaa kagala ka Sihiyona na,
laka, Ogomo oying waya zo deya ba ying!
Ondo o nata ukpwei wai,
Waya zaa kabana kurungzə.”

⁶ Na atoma Yeso ne ale, nane ye epaaka Yeso ka bekaa ne.

⁷ Nane de kaa kurungzə ka kabana kame, nane nata ne madibi aa zaa one, a ka zale.

⁸ Na aromo ba cak ne nata madibi mane ba zaa orona, aana ondo gera marane ma mati nane eese ba zaa orona.

⁹ A okurkənəng aromo ka neya teweno ba izi ka kai kaa andaaka neya dimə kai, nane ara angmelo aane beya na,

“Hosana Kena ka Daoda!
Okona oleba wa itə
o kando ko deya ba nyimi leze le Ateokora!
Hosana o Ashili!”

¹⁰ Nangka Yeso ka lyə baa nyimi Urushalima na pate apeng me a bitəkərnū, aane beya naa, “Mana waana?”

¹¹ Na aromo aaka neya tare o Yeso bekaana, “Kanna kando ka o beya angmə ka mawo ma Ashili Yeso kamea ka surəa Nazarat o makeke ma Galili.”

Yeso ka tarangga ana ejamane aa akwilə Ashili (Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹² Na Yeso ka lyə akwilə Ashili naka tarangga ana o lisəzə kaa ana o eesa magogoro baa nyimi me, naka bitəkəri pate matara mana o saara emate me, kaa matara ma o lisəsə egoma e akwilə.

¹³ Naka bekaa nee na, “A wele obena, ‘Ayo rara akwilə ang aro beya angmə kaa Ashili, na ying e kuriyə ai aro baasaza ana o təəru aromo.’ ”

¹⁴ Na arə kaa agədə ne deya baa kai a nyimi akwilə Ashili naka womza ne.

¹⁵ Nangka andaamoole magame ma Ashili, kaa ana o baala angmə aka Ashili a nya Mosa ne laka epa o tera ukpwei eeka ka eza, aa ayana yaa saba Ashili ba nyimi akwilə Ashili a ne beya na, “Hosana Kena ka Daoda!” Na ne kone oburə maleo.

¹⁶ Nane bekaa kai na, “Oya konaza epaeka andaana ya beya me sang?”

Na Yeso beka ne naa, “Ma kona, azaa nyimi eta rosa obena a wele na,
 “Ba nyimi ongmə a abana ayana kaa akaa tata a asa,
 boa baa ote ka ne saboo sang?”

¹⁷ Naka arnang kaa ne, aaka suri ba nyimi apeng me, naka ale ba Betanya, aaka more saname.

*Yeso ka ye uti o ulə angmə
(Mar 11:12-14,20-24)*

¹⁸ Nangka ara a sane a kaya kurə ba nyimia apeng, na ekomo moke kai.

¹⁹ Nangka ka laka uti o uli ba ting orona, naka ale ba uti me naka ta cə eyapa o uti me ne soona marane belle. Naka beka uti me na, “Otoo ya ayana kangza ne!” Na ongmere liizi na uti me wa waka.

²⁰ Nangka atoma kai ne laka nyimi, na epame e tere ne ukpwei nane bore be pirə na, “Eyaka uti uli na wa waka ba saseya?”

²¹ Na Yeso ka kabare naka beka ne naa, “Eyang dongdong bele oying maganggang maame, eeya ka o eke lenyong ba Ashili, zora madoola ma yende, epaaka e mana uti uli ona, eya eto eza belle ne, eyo ama o beka ba oyara ona, era, ka o taru ba nyimi opong ogong, a wayo itə nyimi.

²² Eeya ka o eke lenyong ba Ashili, pate epaaka e bosa ba Ashili eyo cə e.”

*Aya masanggo azaa o bare o Yeso
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Nangka Yeso ka lyə ba nyimi akwilə Ashili, kaya aza obaala naname, na andaamoole magame ma Ashili, ka magonggong ma aromo nane deya kai ka be pirə na, “Ka legoone le mana oya eza magogoro maana? Kangza mana wa nyau legoone le me?”

²⁴ Na Yeso ka kabare naka bekaa na, “Mima eyang eza o ying be pirə. E kabareng, mima eyang bele oying ka legoone le mana ang eze magogoro maana.

²⁵ O batisma o Yohana, wa surə babaa? Ba zaa shili naa, ba aromoi?”

Nane dambaraza a tukpwei tone obena, “Te bekaana, wa surə shili, kayo bekaa aro na, na eyaka eta e kabare kaa kai ne?”

²⁶ Kangza te bekaana, “Wa surə ba aromo, teya kona boome be aromo, obena komana wa rose obena Yohana ondo beya angmə ka mawo ma Ashili wai.”

²⁷ Nane kabare Yeso na, “Teta rosa ne.”

Na Yeso beka ne naa, “Nyimia mima anta a bele oying ka legoone le mana ang ezeze magogoro maana ne.”

Angmə a gerpo azaa ayana leere

²⁸ “E laka nannia? Oromo yende wa zene kaa ayana leere andaleme. Nawa ale baa ka o bora, nawa beka kai na, “Kena kang ale ka o eza ogole ba ara o inabi.

²⁹ Na kena kame beka na, “Anta ale ne.” Nangka a rabokoro naka sara madoola, aaka ale.

³⁰ Na ate ame wa ale baa ka o leere kame, nawa beka kai epaaka wa beka a ka o bora. Na ka o leere bekaana, “Ma kona ate, eyang ale,” na kata ale ne.

³¹ Ba nyimi ayana leere me mana wa ye epaeka ate me wa yeme?

Nane bekaana, “Ka o bora.”

Na Yeso bekaa nee na, “Eyang bele o ying epeng eme, ana o eesa emate e makeke kaa andaaye

o lisəzə apung ane neya kaana oying o lyə ba togomo ta Ashili.

³² Obena Yohana o batisma wa de nawa wore ying orona o rere, neeta kabare ka wai ne. Ba zaa nyimi na ana o eesa emate makeke kaa andaaye o lisəzə apung ane ne kabare ka wai, aa ying pate ka o laka enna, malo nyimi na eta kabare a pisə madinə maying ne.”

*Angmə aa gerpo azaa ana ogole
ara ka neye kaa araa buru
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ “Angmə aa gerpo yendea aana kangza. Oromo yende wa zene ka waye kaa ara o inabi, nawa ringəri ara me ka odarne, nawa kau le’o le noke ayana inabi a ara me, a kangza wa so odankee ona soola ara me. Malo nyimi nawa nya ana ogole yende lebose le ara me, a wa ale begere.

³⁴ Nangka awere o sende e inabi me wa ye, nawa tong azara wai baa ana ogole me kane embe epaaka e itə e wai baa ne.

³⁵ Na andaaka a bose ne ara me, ne meke azara me, nane ole o yende, aa ne wong o yende, aa ne teeze o taaro me.

³⁶ Nawa kang tongha azara yende, amea ne kala obora, na andaaka a bose ne ara me, nane ye ne epaeka ne ye ana obora name.

³⁷ Malo nyimi nawa tong kena ka wai baa ne, a wa eke obena, ‘Neyo laka o gongha kena kang.’

³⁸ Nangka andaaka a bose ne ara ame ne laka kena ka oromo me, nane bekaa tukpwei tone na, “Aha, kando kaana ekeeya ara me aya itə a kai. A te wongha kai adorana ara me itə a aro.”

³⁹ Na ne moke kai, aane tare kai ba malo o darne, nane wongha kai.

⁴⁰ O ara aana wa deya, eya wayo ya kaa andaaka a bose ne ara ogole me?”

⁴¹ Nane beka kai na, “Wayo wongza ana anyong a buru me, awa bose ana ondo a ara me, andaaka neyo nyaza wai epaaka e itə e wai aa nyimi epa eeka ne cə.”

⁴² Na Yeso beka ne naa, “Eta tukə kona epaaka a wele ba nyimi angmə Ashili sang? O bena, “Lecale leeka ondo sowa wa nyana, leya lee itə le o kala ee dang o sowa odo.

Onna o eza Ashilia wai,

Epə o tera ukpwei aa yizi aro.”

⁴³ “Ba zaa nyimi eyang bele oying, ayo emba togomo ta Ashili ba ying, ka nya a aromo makeke ma yende amea neyo wore o cikə o rere.

⁴⁴ Ondooka wa rizi aza le cale leena, wayo poso. Aa ondooka le cale leme le taru ba zaa wai leyo nyanta wai naa ma'ena.”

⁴⁵ Nangka ana magame ma moole kaa ma-Parisa ne kone angmə me, nane rose obena, kaya beya baa za onea.

⁴⁶ Na ne gere o moke okai, na boome ba aromo nara ne, obena pate aromo ne jeka kai ondo beya angmə kama mawo ma Ashili kai.

22

*Angmə a gerpo azaa ozənggə o amare
(Luk 14:15-24)*

¹ Na Yeso kang beka ne angmə a gerpo na,

² “A era kedeya togomo ta shili kaa ogomo yende ooka wa eze kena ka wai ozənggə amare.

³ Na wa tong azara wai kane rare aromo aaka a baale ne o ozənggə me, na aromo amea a baale ne neta deya ne.

⁴ Na wa kang tongha azara wai yende nawa beka ne na, “Alena ka e bekaa andaaka a baale ne o ozənggə na, maa goro na ma core bena be lome be mate eena, epaolya ee yengha, amara ekeeya ane de.”

⁵ “Na andaaka a belene o amare me ta bala nee ne, na komana ale o ale awai, ondo wa ale ara awai, aa ondo ale ba ara ejamane awai.

⁶ O dangare one moke azara ame nane ole ne, a ne wong ne.

⁷ Ogomo me wa munggi aa cak, na wa tong ana otesa ageza aa moole awai, na ne wong aromo me, aane ese apeng ame ka ola aa pat.

⁸ Na wa bekaa azara awai na, ‘Amara ekeeya o amare me, aa andaaka a bele ne ta gwara ne de ne.

⁹ Tareze na marona, apate ondooka e laka ee bekaa wai na wa de ara o zənggə o amare me.’

¹⁰ Na azara me ale na ne rare apate andaaka nee laka, ana edang kaa ana odera edang, nyimia na apanza ogiishi me ka ageng.

¹¹ “Aa nangka ogomo me wa lyə kawa laka ageng me, na wa laka ondo zora madibi ma ozənggə.

¹² Na wa pirkə wai na, ‘Oja, aa wiinia na ba lyə arakaana zora o amba madibi ma ozənggə ne?’ Na oromo me ta ama obeka eyapa ne.

¹³ “Na ogomo me bekaa azara awai na, “Tera na taara ka tobona te wai, e tare wai a nyimi maring maa bo, ara aka ayo ruuzi ka ononza tuuni.’

¹⁴ “O bena aromo acakea aa rare, aa aromo a baate aa zaka.’ ”

*Be pirə azaa o arsaza emate makeke aa Kaisar
(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Na maParisa gere orona ooka neyo moke kai aa nyimi angmə a kai.

¹⁶ Na ne tong ana otare one ka aromo a Hiridus yende, na ne beka ana, “Ondo baala, te rose beka ana bo ondo baala epengnha, o kang baala komaname orona Ashili, ota zaka ondo ne, ba jeka komaname oyende a bo.

¹⁷ Na beka aa ro epa eka ba laka, wa gwara te nya Kaisar emate makeke naa, na tana te nya nea?”

¹⁸ Yeso ka rose ara aburu aaka aya anyong ane, naka bekaana, “Ying ana anyong aburu! Eya ka eya kedeya ong?

¹⁹ “Woreнна bemate beeka a arseze oma makeke mane.” Nane ca kai be dinari be me.

²⁰ Na Yeso pirkə nee na ‘Mainu ka leze le mana ba azaa benna?’

²¹ Nane kabare kai na, “Ma Kaisar.”

Na Yeso bekaa nee na, “Na nya na Kaisar epa eka e Kaisar e, ee nya Ashili epa eka a Ashili e.”

²² Nangka ne kona nyimi, na epa eme tere ne ukpwei, aane ale o ale one.

*Be pirə azaa o era malo ogwə
(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ A lengme leme, na maSadukiya ka ne beyaana ata eere malo ogwə ne, na ne pirkə kai,

24 nane bekana, 'Mosa wa bekaa na oromo wa gbwə zora ayana, orone o wai cikə kaa kandaye kame ka ka ngmengze wai ayana.'

25 Arone sondaare zene aa nyimi oro. Obora wa ana ondaaye, nawa gbwi zora kena, na ondaadimə wai cikə kaa ondaaye me.

26 Nyimia ondaadimə wai o leere, kaa o taaro, nyimia epame e ale a dukə pate one aa sondaare.

27 O maare apat, na ondaye me ma wa gbwi.

28 Na nannameena, aa lengme le o era malo ogbwə, wayo itə ondaaye mana a nyimi one, ka pate one nee cikə kaa wai?

29 Na Yeso bekaa nee na, madoola maying ta orona ne, ka eta rose angmə Ashili ka awela ne, kangza eta rose legoone le Ashili ne.

30 Lengme le o era malo ogbwə, o anza ondaye ta rene ne, aa onya ondaye kaa o oteze one a todo to rene ne, aza obena neyo kurə na atoma Ashili odera lepung aaza shili.

31 Azaa o era malo o gbwə, eta ee tukə o soola epaeka Ashili a beke aying ne na? A bekaana,

32 'Mia Ashili a Ibraheng, Ashili a Ishaku, kaa Ashili a Yakubu.' Ashilia a pate andaaka neya ka ebeene, ana o gbwizə tazane."

33 Nangka aromome ne kona nyimi, na epa eme tere ne ukpwei.

Makili ma okala dengdeng
(Mar 12:28-32; Luk 10:25-28)

34 Nangka maParisa ne kone ana Yeso ka toza maSadukiya, nane gwaara tukpwei,

³⁵ ondo o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa aa nyimi one, wa eze Yeso be pirə adorana wa cə kawa meke kai.

³⁶ Nawa bena, “Ondo o baala, oyeme kala ogongha a nyimi makili ma Mosa?”

³⁷ Na Yeso kabare wai na, “Yeme Ateokora Ashili au kaa pate lenyong leo, kaa pate ebeene o, ka opate madoola mau.”

³⁸ Onna obora kawa kala aa gongha apate.

³⁹ Makili o leere ome kang ya na obora, ‘Yeme ondooka waya ating o na ukpwei o.’

⁴⁰ Pate o baala o Mosa ka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, ma ya azaa makili ma leere maana.”

Be pirə azaa Almasipu

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Nangka maParisa ma yende ne kurkənəng ara yende, na Yeso ka pirkə ne na,

⁴² “Eya madoola maying aza Almasipu? Kai kena ka manaa?”

Nane kabare kai na, ‘Kena ka Daoda kai.’

⁴³ Na Yeso bekaane na, “Na a wiinia na Daoda beya angmə ka mawo ma Obere o Sangsang, na wa rare kai na ‘Ateokora’? Aa wa bekana,

⁴⁴ ‘Ateokora wa beka aa Ateokora ong na,

“Cikə o ara o re ong,
seeka ma eke ana o nyana o,
aa tetau te tobona teo.” ’

⁴⁵ Na Daoda wa rara Almasipu na ‘Ateokora’, aa wiinia aaka itə kena ka wai?

⁴⁶ Ondo ta wa ama kabare a Yeso ne. O era a lengme leme, ondo ta wa kang ama o pirkə okai ne.

23

Yeso ka banggali o ela o andaano

(Mar 12:38-39; Luk 11:43-46; 20:45-47)

¹ Nangka aromo ne kurkənəng ba cake kaa atoma kai, na Yeso bekaane na,

² “Ana obaala makili ma Mosa ka maParisa neya a nya ne uwəri baala makili ma Mosa.

³ Azaa nyimi, tare na, eza pate epa eka ne beka ying, se na tane ezeze epa eka ne eze ne, ka ne baala aa neta ezeze epa eka ne baala ne.

⁴ Ne tesa aromo magogoro ma dendeng ka ma poba ana ba o malo, zora bekaana ne kankama ne ko ka lebo.

⁵ “Ekeeya ene ne ezaa ka aromo laka. Ne ezaza a gwada a molemole ka angmə a Ashili aaka a wele kane tese a madong mane ka taara tone, ne dozeze se jəng se eewo ka ma dukə tulung te ne, ba taara te madibi mane.

⁶ Ne kala ara o eme ne cikə ara cisə anda mole ara o zənggə, a ne kang cikə ba izi aa nyimi o dandaro Ashili.

⁷ Aa ne kang yeme a beeze ne okoo ba ara ejamane, aa kang rara ne na, ‘Ana obaala’.

⁸ A ying, tana a rara ying ana ‘Ana obaala’ ne, ka ondo obaala o ying o yendea wai, aa pate oying arone ai.

⁹ Tana e rare ondo orambo na ana ‘Ate’ ne. Eya ka Ate a yendea ka aya zaa shili.

¹⁰ A tana rara ying ‘Andaano’ ne, obena eya ka ondoono o yendea belle, kaya Almasipu.

¹¹ Wai ka wa kala ogongha ba nyimi oying wayo itə ozara oying.

¹² Pate ondo oka wa ara ukpwei, ayo jəpərə wai. Aa pate ondo oka wa jəpərə ukpwei, ayo ara wai.

¹³ Eyo zitə, ying ana o baala makili ma Mosa ka maParisa, kaa ana rendaza! E pate aromo abuudu o lyə aa togomo te zaa shili, yingha tukpwei teying eta lyə ne, aa kang nara ana o eme ne lyə.

¹⁴ Eyo zitə, ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ana o rendaza! E lyeeze magogoro ma andaye aka andaleme ane a gbwizə, e beya angmə ka Ashili o eo adorana aa laka ying. Azaa nyimi, o zitə oying wayo kala o komana.

¹⁵ Eyo zitə, ana obaala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, kaa ana o rendaza! E taare manyi ma gong, e aleze a makeke macangcang ba ogera ondo o kurə Ashili oyende. Aa e cə wai, e kang ote wa kala ying o wilə.

¹⁶ Eyo zitə, ying arə aaka ne wində aromo. E beeze na, 'Ondo wa tono ka akwilə Ashili, eyapa taza ne, aa wa tono ka ozinari o akwilə Ashili, otono me yo lya wai.'

¹⁷ Ying arə, a rara! Oyeng ome kala ogongha, ozinari na, akwilə Ashili oka wa kwizəzə ozinari e?

¹⁸ E beeze na, 'Ondooka wa tono kaa ara o esaza Ashili mapapa mo waze, eyapa taa ne, aa pate ondooka wa tono ka epa eka a nata azame, le tono leyo moke wai.'

¹⁹ Ying arə! O yemea kala ogongha, epa eka aa nya Ashilia na, na a ara o esaza Ashili mapapa mo waze oka wa kwizəzə epa eka a nya mea?

²⁰ Azaa nyimi, oromo wa tono ka ara o esaza Ashili mapapa mo waze, wa tono ka ara o esaza Ashili mapapa mo waze aa pate epa eka a nata azame.

²¹ Aa Pate ondooka wa tono ka akwilə Ashili, wa tono ka wai ka Ashili ka aya nyimi ai.

²² Pate ondooka wa tono ka zaa shili kanza, wa tono kale dəndə le Ashili ka ondo oka waya cikə aaza me.

²³ Eyo zitə, ying ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E nyaza Ashili le yende a nyimi betuuru epa e ecete ka ma nanggo, aa e pere epa eka ekala edang e makili ma Mosa, na obeya epeng, egonegone, ka o eza epa ee kap. Epa eka wa gwara e eza naname zora o baya ma dangare mame.

²⁴ Ying arə aka ne wində aromo, e lobeze ecəngci, aa e dongze orankome!

²⁵ Eyo zitə, ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E kwizəzə malo topoto ka teso toying, a nyimi a pena le iri, ka o yeme ukpwei.

²⁶ Bo, urə oParisa! Bora kwizə a nyimi oso ka opoto, adora a malo me ya a sangsang.

²⁷ Eyo zitə, ana obaala makili ma Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! Eye na macao maaka a leleme ka egengge epeng. Ma rere olaka oo yanga, aa nyimi a pena kaa cako andaaka ne gbwizə kaa kombela madinə.

²⁸ Nyimia ba ayizi aromo ying ana okona boome be Ashilia, aa nyimi anyong aying ana o

rendaza, kaa ana ara aburu.

²⁹ Eyo zitə, ana obaala makili ma Mosa ka maParisa, ying ana o rendaza! E sooze ana o beya angmə ka mawo ma Ashili macao, kangza ezeze ejaaga a macau ma ana o kona boome be Ashili.

³⁰ E beeze na, 'Eya te rene a were a samba, te ta teyo gwara taara kane ba o wonghza ana obeya angmə ka mawo ma Ashili mame ne.'

³¹ Nyimia e wore bena ying ayana andaaka ne wonghza ana o beya angmə ka mawo ma Ashili.

³² Lya na izi, maare na epa eka ma gonggong maying ma bore!

³³ Ying ewa, kaa o kurkənəng ewa e buru! Aa wiinia e bisi o gəəzə Ashili akwilə ola?

³⁴ Azaa nyimi ma tongha ying ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, kaa ana orosa, kaa ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa. E yo wongha ana ondo one, ee gendare ana ondo o uti, aa na ondo eyo ola ne aa nyimi ma dandaro maying, ee tarze ne aa topepeng ee gəəzə ne.

³⁵ Nyimia aaza oying ayo gera manyau mana o dera madinə maaka a oke a lerambo, aa era a manyau ma ondo o sangsang Habila aa ale a Zakariya kena ka Berekiya, kamea e wongha aa tera akwilə Ashili ka ara o esaza Ashili mapapa mayo kurə aaza oying.

³⁶ Na eyang baala oying, pate manna ma yo mana ayana nanname.

*Yeso ka kone egonegone e Urushalima
(Luk 13:34-35)*

³⁷ Urushalima! Urushalima! Bo ka ba wongze ana o beya angmə ka mawo ma Ashili, aa o

kang teeze andaaka aa tongha ba bo ka cale! Ka wondaa ma yeme o kurə oying nangka katokoro kuruzi ayana kai aa ma beko ma kai, na ee nyana.

³⁸ Na awa nanname aa ba ying akwilə me na a itə makansəng!

³⁹ Mi sang eyang baala oying, eto kang lakang ne, se lengme leeka e bekaana 'Ondo o kona leba ondooka waya deya ka leze le Ateokora.'

24

O oko Akwilə Ashili

(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Nangka Yeso ka suri Akwilə Ashili me, kaya nyimi teyeno, na atoma akai de nane wore kai masosowa ma Akwilə Ashili me.

² Na ka bekaa nee na, 'Eya gonta pate masosowa maana? Eyang dongdong obele ying, ata baya le cale leyende kaa ayo baya aza leyende ne. Ayo bacakare ai aa pat.'

Obora ozita

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Yeso ka ya cikə oyara o Zaitun, na atoma akai ne deya kai aa suk, nane beka kai na, "Bele ro, ngməyamea aya eza mapa maana? Eya kangza eyo wore ro odeya o, ka omare lerambo?"

⁴ Na Yeso kabare nee, naka bekaana, "Eza na a sauwo, tana ondo rende ying ne.

⁵ Obena aromo a cake neyo deya aa nyimi leze leng, aane beyaa na, 'Mia Almasipu', ka ne rendeze aromo aa cak.

⁶ Eyo kang konaza marooka ma okara kaa ngmə acak azaa makara. Tana ekone boome ne,

azaa obena dongdong nyimi yo ya, aa omaare tata suri.

⁷ Aromo apeng neyo gera aromo apeng yende bete, togomo teyo gera togomo te yende bete. Ayo eza ekomo kangza, kaa o zukərzū adeze, a kuruwə.

⁸ Aa pate ka nyimi, onna obora o zitəa belle.

⁹ “Malo nyimi neyo niyi ying ka gəəzə ying, aa kang wongha ying. Pate aromo yo nyana ying aza leze leng.

¹⁰ A were na mea aromo acake yo rizi, neyo iri tukpwei, aa ne nyana tukpwei.

¹¹ Atoma o rendaza a cake yo susə, aa ne rendeze aromo a cak.

¹² Azaa waale ogongha araaburu, o yeme aromo acake yo kasarno.

¹³ Aa pate ondooka wa motana aa ale omaare wayo bisə.

¹⁴ Ayo kang baala orooka o leba o togomo te Ashili teena a pate kuruwə a nyimi lerambo leena. Malo o nyimi o maare de.”

Ozitə oo jəng

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Azaa nyimi, pate awere aaka e laka epa e berebere, o deesa ka ocarə, oo ka ondo obeya angmə ka mawo ma Ashili Daniyel wa beye angmə azaa me, aa waya itə ara aa sangsang. Ondo o soola awa rose.

¹⁶ Aa andaaka neya makeke ma Yahudiya songha ne lyə aa mayara.

¹⁷ Tana ondooka wa ya azaa akwilə jipi a jeka eyapa a nyimi akwilə me ne.

¹⁸ Ondooka waya ara kangza, tana wa kuri aa jeka odibi owai ne.

¹⁹ Andaye aaka neya ka etumə ka ana lewanyo, neyo zitə.

²⁰ Bosa na Ashili tana tesong teying de aa lekoze na lengme le o teseke ne.

²¹ Aa werename ayo kala o ara ozitə, ombela ooka ata aa tukə ezame o era obora lerambo aa deya awereena ne. Ato kang sukə nyimi ne dakemeeme.

²² Bangka a kashe shengme sheme ne, ondo ta zene ka waa yoo bisə ne, obena andaaka Ashili a zaka ne rene, ayo kashe shengme sheme.

²³ Awere name pate ondooka wa beka aying na 'Almasipu waana!' Koona, 'Awa niini!' Tana e kabare ne.

²⁴ Ma Almasipu kaa ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ma orenda kaa neyo deesa, kane ezeze mapapa ma o tesa ukpwei, adorana ne wilərə pate ka andaaka Ashili a zake, nyimi waayo ya.

²⁵ Konanna! Ma bekaa ying ka orabo.

²⁶ "Nee bekaa ying na 'Lakana, awa niini a owake, tana e ale ne.' Nee kang bekaa ying na, 'Awaana ara o baasa,' tana e kabare ne.

²⁷ Nangka malmi eze masanto aa surə aa dizi aa alea aza, nyimi o kurə o Kena ka Oromo yo itə.

²⁸ Pate ara aaka ekeze rene, aya ejogaale kurkənəzəng ne.

*O kurə Kena ka Oromo
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ "A saseya malo tomore te ozitə oo jəng me,

‘ongme to kang ya masanto ne,
oreka kangza wato nya masanto ne.
Aa ewerewere yo tæərə aa surə azaa shili,
ayo zukə pate obare ooka waya azaa shili.’

³⁰ Awere namea ayo laka o surə o Kena ka Oromo aaka surə aza shili, pate aleng aa lerambo leena neyo ruuzi, neyo laka Kena ka Oromo aa kaya deya aza mawere, ka obare kaa togomo tee gong.

³¹ Wayo tongha atoma kai o dera lepung kane ulbi tojebe ajəng, aa ne kurki andaaka aa zaka o era aa ara o susə ongme, kaa ara o tæəru ongme, aa kulu arungji kaa kulu ayarbawa o lerambo leena.

*Epa eeka o eka oo baala azaa uti uli
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)*

³² Jeka na eyapa a uti uli. Aa e bana ee obara o sara, kane sæərə marane maa sau, ee rosa obena lekoze le amara naname.

³³ Nyimia awereaka ee laka pate epanana, eyo rosa obena awere a amara, aa bengmə be abuudu.

³⁴ Ang dongdong ya baala oying, awereena ta kala ne seeka epanana apate eye.

³⁵ Shili kaa deze yo maro, aa angmə ang to tukə omaro ne dakemeeme.

*Ondo ta rosa lengme na awere ne
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)*

³⁶ “Ondo ta rosa lengme leme na awereme ne, koonā atoma odera lepung ka neya azaa shili, koonā Kena kame, seena Ate me belle.

³⁷ Waye na nangka a eze awere a Nuhu, nyimia o kurə Kena ka Oromo yo za.

³⁸ Wa kang ya na tomore tennamea zongka manyi maa gong bore, aya lyelyeeza, aa sosoza, aya nyaza aa angza andaaye, aa dukə lengme leeka Nuhu wa lyə o onggo o taara manyi.

³⁹ Zongka ne rose epa eka eya ale ne, seena manyi maa gong mame lye ne apat. Nyimia o kurə o Kena ka Oromo yo za.

⁴⁰ Awerenamea, ayo mana aromo leere ara a ogole, ayo jeka oyende, aa baya oyende.

⁴¹ Ayo laka andaaye leere aa neya nyanta o nyanto, ayo jeka oyende, aa baya oyende.

⁴² Azaa nyimi, cikə na a le'enda, ka eta rosa lengme leeka Ateokora oying ya kurə ne.

⁴³ Rosana bena, eeya ateakwilə yo rosa awere aka okəri ya deya akwilə wai aa lelyaare, waa yo mora aa le'enda tana a lyə akwilə awai ka eze bekəri ne.

⁴⁴ Ying kangza cikə na ka ogoro, Kena ka Oromo ya deya awereaka ata madoola ma nyimi ne.

Ozara edang kaa o dera edang
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Ozara o yemea o eza epa edang aa waye ka orosa, ka ateakwilə awai yo nya wai le onta le akwilə awai, ka wa nyaza odangare azara me epaolya a were aka wa gwara?”

⁴⁶ O kona oleba ya aza ozara oka ateakwilə awai yo kurə awa mana wai awa ya eza nyimi.

⁴⁷ Eyang dongdong baala oying, wa yo ote wai aza ekeeya e wai.

⁴⁸ Aa ozara name ondo araaburu wa za, wa yo bekaa ukpwei wai na, 'Ateakwilə ta amara ka o deya ne.'

⁴⁹ Aa wa bore olaza odangare azara me, awa lye, awa soze kaa ana ososoza.

⁵⁰ Ateakwilə ozara me yo deya a lengme leeka ata madoola ma o deya wai ne, awere aka wata rosa ne.

⁵¹ Ka wa daara wai lepung ka lesaro, aa wa nya wai epa eka e gwara ka ana araaburu. Aa arame ayo ruuzi ka o nongza tuuni."

25

A ngmə gerpo azaa agala betuuru

¹ Awere name ayo kedeya togomo te shili na agala be tuuru ka ne jeke eru masanto na ne ale a wobe ondaasau.

² Esu a nyimi one ya ka orosa, aa ondangare esu ta neye ka wai ne.

³ Ana o dera orosa ne jeke eru masanto mane, aa neta ne onte manau ne.

⁴ Aa ana orosa kangza ne monte eru masanto mane kaa kagwi ka manau.

⁵ Ondaasau me ta wa dusung deya ne, pate one na ne bora ungə, na malau jeke ne.

⁶ "Aa sanini tera le lyaare, na ne kona lengmelo aa rara na, 'Ondaasau me a waana wa dukə! Surə na ka e wobe wai!'

⁷ "Pate agala name na ne ere na ne diisi eru masanto mane.

⁸ Na ana odera orosa name bekaa ana orosa na, 'Nyapana ro a manau maaying aa baate, eru masanto maro ya limbuzu!'

⁹ Na ana orosa bekaana, 'Ba eza manau maro to bare ro kaa ying ne. Mara e ale ana lisəzəme ke embe.'

¹⁰ "Aane tata ara o emba manau mame, na ondaasau me dukə. Na andaaka neye ka ogoro ne lyə ara o zənggə ka wai, aa kang pate abuudu me.

¹¹ "Malo nyimi na ondangare agala name dukə, nane bekaana, 'Ateokora, Ateokora, pəri ro abuudu!'

¹² "Na wa kabare nee na, 'Ang dongdong bele oying, mi anta rosa ying ne.'

¹³ "Na Yeso maare ka o bekaana, 'Azaa nyimi, cikə na ka ogoro ka eta rosa lengme na awereme ne.' "

A ngmə a gerpo azaa talenti

(Luk 19:11-27)

¹⁴ "Togomo te Ashili teyo itə naa oromoa ka waya ya ale aa teweno, nawa rare azara wai aa wa eke pate epa eka waya ka e a taara te ne.

¹⁵ Wa nya oyende ma talenti esu, oyende ma talenti ma leere, aa oyende o talenti oyende. Wa nya komaname nangka legoone lewai leze. Aa wa ale.

¹⁶ Wai ondooka wa emba ma talenti esu mame wa era a saseya nawa ale nawa wanggare nawa cə esu aa zame.

¹⁷ Nyimia ondooka wa emba ma talenti ma leere, wai kangza wa cə ma leere aa zame.

¹⁸ Wai ka wa o talenti o yende, wa ale nawa kau le'o a deze na wa baasa o talenti a ateakwilə a wai.

¹⁹ “Malo rabo, na ateakwilə me wa kuri kane bale epa eka nee cə.

²⁰ Na ondo name kawa emba ma talenti esu wa paka nawa de ka ma talenti ma yende esu, awa bekaana, ‘Ateakwilə, ba nyang ma talenti esu, mi naana ama cə esu yende kangza.’

²¹ “Na ateakwilə beka wai ana, ‘Kondo ogole, ozara edang, o dera araaburu. Ba eza edang aza epa e baate, eyang ote o aza epa ecake. Deya ka o cikə o kone oleba kaa ateakwilə o.

²² “Na ondooka wa embe ma talenti ma leere wa paka, na wa bekaana, ‘Ateakwilə, ba nyang ma talenti ma leere, a maana aa ma cə ma leere aa zame.’

²³ “Na ateakwilə bekaa wai na ‘Kondo ogole, ozara edang, odera araaburu. Ba ya edang aza epa a baate. Eyang ote aza epa cake. Deya ka o cikə o kone oleba kaa ateakwilə o.’

²⁴ “Wai kangza kawa emba o talenti o yende name, nawa paka, nawa bekaana, ‘Ateakwilə, ang rose obena bo oromo oka wata eza eceya ka aromo ne, o yeme o senda a ara aka boa ota ba kweene ne, bo ondo o yeme epa eka ota ba zitə a zamea ne.’

²⁵ Waya na ma kona boome, na ma ale nama kawa le’o a deze namaa baasa o talenti ooka ba nyang. Na opa owaa waana!’

²⁶ “Na ateakwilə kabare wai na, ‘Bo, ozara araaburu, ondo be nau! Orose bena ang shende ara aka mia ta ma kweene ne, aa mi ondo o yeme epa eka anta maa zitə azame ne na?’

²⁷ Wa gwara eeya ba eke o talenti ong ara le’eke ka ma deya ang emba opa ong ka eyapa aza me!

²⁸ “Azaa nyimi, emba na o talenti onname a tara te wai, ka e nya ondo betuuru onname.

²⁹ Pate ondooka waya ka epa, ayo wala wai, ka e wala gongha. Ondooka wata ka e ne kangza, kapa kaa baate kamea wa zene, ayo emba a wai.

³⁰ Tare na ozara odera edang oona a nyimi maring maa bitibiti. Arakanamea wayo ruuzi ka onongza tuuni.

O core angma azaa aworme

³¹ “Awereaka Kena ko Oromo ya deya nyimi togomo te kai ka pate atoma o dera lepung, awere namea kayo cikə a ledəndə le togomo te kai.”

³² Ayo kurki pate aromo lerambo aa begeshe be kai, ayo kang arsaza ne, nangka ana otare ka emande zauze emande epeng aa nyimia ee bo.

³³ Ka yo eke emande epeng o ara ore o kai, aa emande ee bo o ara oguri kai.

³⁴ Awerenamea, Ogomo ya bekaa andaaka yo ara ore owai, ‘Deya na, ying ka Ate ang a eke taara azaa oying, emba na togomo teeka Ashili a eke ying ka o rabo obora lerambo.’

³⁵ Oo bena ma kone ekomo, na e nyang epaolya. Ma kone lewe, na e nyang manyi nang se. Ma deya legeng, na e nyang ara ojəpi akwilə ying.

³⁶ Ma ye ngmata, na e ambang madibi. Ma kono na e sooleng. A pateng akwilə andaleme, na e de aa laka ong.

³⁷ “Awerenamea andaa sangsang a begeshe be Ashili yo kabare ko bekaana, ‘Ateokora, ngməyamea te lakau ka ekomo na te nyau epaolya, na ngməyamea te lakau a kona lewe na te nyau manyi ma o sa?’

³⁸ Kangza ngmøyamea te lakau ogeng na te nyau ara ujəpi, koona ngmøyamea te lakau ngmata nate ambau madibi?

³⁹ Ngmøyamea te lakau a ota zake ne, koona aa pate akwilə andaleme, na te de aa laka o?

⁴⁰ “Ogomo ome yo kabare nee na, ‘Ang dongdong bele oying, pate epa e erere eka e eza arone ang ana, ka o kala aa be baate, aa ee ezangnha.’

⁴¹ A werenamea wayo bekaa andaaka ne yo o ara oguri na, ‘Arnanna kaa mi, andaamea neya enda ogəzə Ashili, lyə na ola ooka wata lambu ne kaa babare ogomo obere oburu kaa atoma wai.’

⁴² Ka ma kona ekomo, eta e nyang epaolya ne. Ma kona lewe, eta e nyang manyi ma o sa ne.

⁴³ Ma ya legeng, eta e nyang ara ujəpi ne. Ma ye ngmata, na eta ambang madibi ne. Ma kono, a pateng akwilə andaleme, na eta e balang ne.

⁴⁴ “Awerenamea neema neyo kabare na, ‘Ateokora, ngmøyamea te lakau ka ekomo, koona ka lewe, na aa legeng, na ngmata, koona oya kono, koona oyaa akwilə andaleme, na teta balau ne?’

⁴⁵ “Wayo kabare nee na, ‘Ang dongdong bele oying, nangka eta e eze ka yende aa nyimi andaa batebate aana nyimi ying ne, mia eta e ezanne.’

⁴⁶ “Andaana ya lyə ozitə o dera omaro, aa andaa sangsang a begeshe be Ashili neya yo lyə a ebeene o dera o maro.”

26

O gwaara kpwai o wongha Yeso

(Mar 14:12; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Nangka Yeso ka mare o beya apate epaname, na ka bekaa atoma akai ana,

² “Erose na Ozənggə Ocakate tata kaa amora aleerea, ayo kang nya Kena ka oromo ka gendare kai a uti.”

³ Na andaamoole magame ma Akwilə Ashili kaa andaano aromo ne gwarnang akwilə ondo ogong o magame ma Akwilə Ashili, ka aa rare wai na Kayafa.

⁴ Na ne tere nangka neya moke a Yeso asuk ka ne wong kai.

⁵ Aa ne bekaana, “Wato gwara awere ozənggə me ne, adorana tana aromo ne ara o kara ne.”

A kare Yeso manau ma o waze o lebo aa Betanya

(Mar 14:3-9; Luk 7:37-38; Yoh 12:1-8)

⁶ Aa, Yeso kaya apeng a Betanya akwilə Siman, ondooka samba waye ka legangca,

⁷ na kandaaye ka yende de ara Yeso ka kagwi ka a eze kai kaa acale onis aa ka pena ka manau ma owaze olebo ma emate ecake. Awere aaka kaya lya epaolya naka kare kai manau mame ukpwei.

⁸ Nangka atoma kai ne laka nyimi, na ne kone oburə aane bekaa tukpwei tone na, “Onna ocara emate wai!”

⁹ “Ayya aa lisə manau maana, aa yo ci emate acake ka nya ana odera.”

¹⁰ Aa nangka Yeso ka rose epa eka neya beyame, na ka bekaa nee na, “Eyaka eya gera kandaye kaana? Enna, epa ererea kaya eza ong.

¹¹ Ana o dera neye legwa kaa ying koonang were, aa koonag werea anto ya legwa kaa ying ne.

¹² Okare manau maana aa kaa ezang, kaya goro ongngha o matasakong mang.

¹³ Ang dongdong ya baale oying, pate ara aka ayo baala orooka olebo ona aa lerambo aa pate, ayo beya orooka azaa epa eeka kandaye kaana kaya ka rintə ka kai.”

*Yahuda wa kabare awa nya Yeso
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Na ondo a nyimi atoma Yeso lekuri, ka a beya wai ana Yahuda Iskariyoti, wa ale andaamoole magame ma Akwilə Ashili,

¹⁵ na wa pirkə nee na, “Eya nya ong eya maa nya ying kai?” Na ne bale o azorpa etuuru taaro, nane nya wai o azorpo etuuru taaro.

¹⁶ O era awere namea wa gere orona ooka wayo nya Yeso.

*Yeso ka lye epaolya Ozəngə Ocakate kaa atoma kai
(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14; 21-23; Yoh 13:21-30)*

¹⁷ Nangka lengme le o bora le Ozənggə Oborode Odera o Yisti, na atoma Yeso de nane pirkə kai na, “Aruwə me oya yeme a te babarau ara olya epaolya ozənggə ocakate me?”

¹⁸ Na Yeso kabare nee na, “Ale na aa nyimi peng ara oromo yende ka e bekaa wai na, ‘Ondo obaala wa bekaana awere a kai a amara, kayo lya epaolya Ozənggə Ocakate a akwilə au kaa atoma a kai.’ ”

¹⁹ Na atoma me ne eze akap nangka Yeso ka ote ne, nane kang goro ekeeya azaa Ozənggə Ocakate me.

²⁰ Nangka ulyəlu waye, na Yeso cikə a lya epaolya ka atoma kai betuuru ke leere.

²¹ Neya nyimia olya epaolya, naka bekaana, “Ang dongdong bele oying, ondo aa nyimi oying wayo naying.”

²² Na anyong ane caro ajəng, na komana one bore o pirə o kai ayeyende, aane beyaa na, “Anyya, mia na, Ateokora?”

²³ Na Yeso kabare na, “Ondooka waya pasa taara oso yende kaa mi, waiya ya nayi ong.

²⁴ Kena ka Oromo kayo gbwə nangka a wele angmə Ashili azaa kai. Pate ka nyimi, ondooka waya nayi Kena ka Oromo wa lyə udi! Wa kala o bena mara taa a ngmengha wai ne.”

²⁵ Na Yahuda ka wa ya nayi kai pirkə na, “Ondo obaala, mia na,?” Na Yeso kabare wai na, “Bo ma baa beka.”

Olya epaolya Ateokora

(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Neya za olya epaolya, na Yeso jeka oborode, na ka wore okona oleba Ashili, aa ka nyeskare, na ka nya atoma akai, aa ka bekaana “Emba, ka e lya. Leena lepung lengha le.”

²⁷ Na ka jeke kaso ka manyi ma o inabi. Malo owore okona oleba Ashili, na ka nya ne aka bekaana, “Sa na aa pate oying.

²⁸ Obena manna manyau mangngha mai, ma owore opanza okabare otono osau, ka ayo oka aza aromo a cake, ka opisə madinə mane.

²⁹ Eyang baala oying, anta kang sa manyi ma o inabi na ne, seena lengme lenname ka teyo sa ma yende ma sau ka ying a togomo te Ate ang.”

³⁰ Nangka Yeso kaa atoma kai ne beye leera, nane suri, aane ale a oyara o mati ma o Zaitun.

Biturusu yo sangga orosa o Yeso

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

³¹ Na Yeso bekaane na, "Pate oying eyo songha e bayang aa lelyaare leena, azaa epaeka eyo manang, nangka a wele na,

" 'Eyang taba ondo otare ka enama,

legwa le emande epeng me yo bacakarna.'

³² Aa malo ara ong malo o gbwə, eyang kaana ying a ale a makeke ma Galili."

³³ Biturusu wa bekaa Yeso, "Pate one ne songha azaa epa eeka eyo manau, mi antang tukə songha ne."

³⁴ Na Yeso beka wai na, "Ang dongdong bele o, aa lelyaare leena, zongka orunə sene, oyo sangga orosa ong ka taaro."

³⁵ Na Biturusu bekaa kai na, "Ayaa wongha ong, anto sangga orosa o ne." Nyimia apate odangare atoma kai ne beke.

Yeso ka beye angmə kaa Ashili aa Gasamani

(Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Malo o nyimia, Yeso kaa atoma kai ne alea ara kaa beya ai na Gasamani. Ara aaka a pilizi ayana o zaitun ne. Naka bekaa atoma kai, "Cikə na arakaana, eyang alea sanini kang beye angmə kaa Ashili."

³⁷ Na ka ale ka Biturusu, a ayana Zebadi aleere, Yakubu kaa Yohana, naka bore o caro anyong kaa o kona o burə maleu.

³⁸ Aaka kang bekaa nee na, "O caro a nyong ka waya lenyong leng wa era aa wa wongngeng. Cikəna arakaana ee eza le'enda ka mi."

³⁹ Nangka ka lya izi a baate, na ka taru ka mayinu a deze, aa ka beye angmә kaa Ashili na, “Ate ang, nyimi waayo ya, saareng kaso ka ozitә kaana. Pate ka nyimi sang, epa eeka eyang yeme me eya ato yeme ne, soona epa eeka bo oya yeme me.”

⁴⁰ Ka o kurә ara atoma akai, naka mana ne aa aneya malau, na ka bekaa Biturusu na, “E era eta ama le'enda kaa mi, na awere yende ne na?”

⁴¹ Cikә na aa le'enda, ee kang beya na angmә kaa Ashili adorana tana e rәzi aa nyimi okedeya ne. Dongdong lenyong lee kabare, aa lepung kangza leya nyana.”

⁴² Naka kuri o leere, na ka beye angmә kaa Ashili aaka bekaana, “Ate ang, ozitә ona waata kala ne seeka ma se wai, a baya aa eze apa eeka bo oya yeme me.”

⁴³ Nangka ka kang kurә, aa ka kang mana ne a malau, azaa obena ayizi ane a pena ka malau.

⁴⁴ Naka sukә o baya one, na ka kuri aa beya angmә kaa Ashili o taaro, na ka tikәri angmә aaka ka be samba.

⁴⁵ Na ka kuri ara atoma kai, aaka bekaa nee na, “Etata a malau nanna, eeya teseke na?” Laka na, awere aya, ka ayo nya Kena ka Oromo a taara te ana madinә.

⁴⁶ Erana ka ale. Laka na, ondo nya ong awaana, wa dukә.”

A meke Yeso

(Mar 14:40-43; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

⁴⁷ Zongka ka pate o ngmә, na Yahuda, oyende a nyimia atoma betuuru kaa leere name, dukә

ka aromo a cake, ka masagali, ka sebenda. Andaamoole magame ma Akwilə Ashilia kaa andaano aro-moa ne tongha ne.

⁴⁸ Aa ondo o nayi okai wa samba o wore one obena, “Kondo kamea ma beya kai oko ang gambare kai, kaiya karomo kame. Moke na kai.”

⁴⁹ Ka o dəkə wai na wa paka a Yeso, aa wa bekaana, “Oya cammo na, Ondobaala!” Aa wa beye kai oko ka o gambare.

⁵⁰ Na Yeso bekaa wai na, “Oja ong, eza epa eka e deya ka bo.”

Na aromo de na ne meke Yeso, nane monte kai.

⁵¹ Ka o laka nyimi, na ondo a nyimi andaaka Yeso kaye legwa ka ne səərə osagali na wa lope oto o ozara andoo ogong ona magame ma Ashili.

⁵² Na Yeso bekaa wai na, “Kuriyə osagali o a nyimi opano wai. Pate ondooka wa lopa osagali, osagali yo wongha wai.

⁵³ Eya gonta na anta ka o bare kang gera okangkama Ate ang, kangza aa saseya a kawa turki legwa le atoma Ashili o dera lepung, kane kala legwa le ana o tesa geza a moole be tuuru ka leere sang?

⁵⁴ Na, a wiinia a ngmə Ashili itə maganggang aaka a wele, ka aa beyaa na dongdong nyimi mea yo ya?

⁵⁵ Awere name, na Yeso beka a aromo me na, “E surəa ka masagali ka sebenda ka e mokeng na ondo o təəru a aromo na? Koonang lengme ang ciisə a akwilə Ashili ang baaleze na eta mekeng ne.

⁵⁶ Aa pate a eze nyimia adorana a panza epa eka ana o beya angmə ka mawo ma Ashili ne wela.”

Ka o kona nyimi na pat atoma kai ne song aane baya kai.

*Yeso a begeshe bena anaateandaasau
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14; 19-24)*

⁵⁷ Na andaaka ne moke Yeso ale ka kai a Keyafa, ondoo gong ana magame ma Ashili, ara aka ana baala a ngmə aaka Ashili a nya Mosa kaa andaano ne kurkənəng ne.

⁵⁸ Na Biturusu tarze kai aa macangcang aa alea nyimi akora ondoo ogong magame ma Ashili. Nangka wa lyə nawa cikə kaa ana le'enda, ka wa laka nangka ayo maare.

⁵⁹ Na andaamoole magame ma Ashili kaa ana-tendaasau, pate one nane gere angmə majəkəri kaa ayo eza Yeso adorana ne cə orona o wongha kai.

⁶⁰ Pate kaa nyimi na ne ta cə ne, o bekaana aromo a cake ne ya beya majəkəri azaa kai. Malo me na aromo leere surə,

⁶¹ ne bekaa na, “Karomo oona wa bekaana, ‘Wa era wa oke akwilə Ashili ana, aa wa sowa ai a nyimi tomoro te taaro.’ ”

⁶² Na ondo gong magame ma Ashili ere aa itə na wa bekana, “Ota ke epa o beka ne na? Epa ena aa neya beyaa na ba beke pa?”

⁶³ Na Yeso sokong kome. Na ondo o gong magame ma Ashili beka a kai na, “Ma gwarau ka Ashili aka ya ka ebeene, bele ro, ‘Boa Almasipu, Kena ka Ashili.”

⁶⁴ Na Yeso bekaa wai na, “Nangka ba beka. Aa eyang bele ying, ba ale a izi, eya laka Kena ka Oromo a cikə o ara oree Ondo Keeya, aa ka kang deya aza mawere.”

⁶⁵ Na ondo o gong magame ma Ashili daara madibi ma wai azaa o caro a nyong, aa wa bekaana, “Ka sopa! Eya teya gerame kangza? Ee kona o sopa ooka kaya.

⁶⁶ Eya madoola maying?

Nane kabare na, “Ka gwara a wong kai.”

⁶⁷ Nane karze kai mawo a mainu, aa ne ola kai, ana ondo kangza nane kpweze kai to maare.

⁶⁸ Aane beya ana, “Bele ro epa eka ayo eza aa izi, boa baa ya Almasipu. Mana wa olau?”

Biturusu wa sangga orosa o Yeso

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Aa Biturusu ya cikə o yanga a tatara akwilə ogomo, na ka kazara kagala de naka zundə wai, aa ka bekaana wai na, “Bo kangza oya legwa ka Yeso ka o Galili!”

⁷⁰ Na Biturusu wa sangga a begeshe bene apate, aa wa bekaana, “Mi anta rose epa eka oya beya me ne.”

⁷¹ Nangka wa surə aa tatara akwilə ogomo, na kazara ka ai yende kangza laka wai, na ka beka andaaka ne ya itə arame na, “Oromo na waye legwa ka Yeso ka Nazarat!”

⁷² Na wa kang sangga ka otongzo na, “Anta rosa oromo name ne.”

⁷³ Ka o rabo a baate, na andaaka neya itə arame de ane bekaa Biturusu na, “Ma shango tarenene, bo ma oya nyimi one. Obelo angmə au, aa pəro.”

⁷⁴ Na wa bora angmə aburu aza ukpwei wai, aa wa tongzo, aa wa beyaana, “Anta rosa oromo me ne!”

Awerenane na urunə sene.

⁷⁵ Na Biturusu rintə angmə a Yeso na, “Zongka orunə sene, oyo sangga orosa ong ka taaro.” Na wa surə o yanga na wa ruzii a maleo.

27

Yeso aa begeshe be ogomo Bilatus

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32)

¹ Nangka ara asane, na pate andaamoole magame Ashili kaa andaano aromo gwaara angmə azaa nangka neya wongha Yeso.

² Nane tere kai, aane ale ka kai aa begeshe be Ogomo Bilatus.

Ogbwə o Yahuda

(Ogat 1:18-20)

³ Awere aka Yahuda ooka wa nayi kai wa laka aa core Yeso angmə wongha, na wa kone oburə, nawa kuri ara andaamoole magame ma Ashili kaa andaano, nawa kuriyə ne ma azorpa tuuru taaro name.

⁴ Awa bekaana, “Ma ya madinə ka ma nya ondooka wata tambo ne ka wongha kai.”

Nane bekaana, “Eya manyi maro? Onna a owa wai.”

⁵ Na Yahuda me bacakare o azorpa me a akwilə Ashili, na wa suri, na wa ale aa wa ye lesara.

⁶ Azaa nyimi na andaamoole magame Ashili ne shende emate me aa ne bekaana, “Wata gwara aa eke emate eena e a lebengga le akwilə Ashili ne, obena emate me e manyau e.”

⁷ Azaa nyimi na ne nya tukpwei madoola na, ne embe adeze a ondo sowa madaka ka emate me ka a itə adeze o taasa a ageng.

⁸ Nyimia wa ote, a deya o ngmeengme a rareze arame na ugiishi manyau.

⁹ Azaa nyimia a panza angmə a Ondo o beya angmə ka mawo ma Ashili Irimiya ka wa beke na, “Ne jeke emate tuuru taaro, emate eeka aromo a Isrela ne kabare na are azaa kai naname,

¹⁰ nane embe adeze ondo o sooza madaka ka e, nangka Ateokora ka oteng.”

Bilatus wa eze Yeso be pirə

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38)

¹¹ Na Yeso itə a begeshe be ondo togomo, na ondo togomo teme kang pirkə kai na, “Boo na, boa Ogomo maYahuda na?”

Yeso ka kabare na, “Nangka baa beka.”

¹² Nangka ne andaamoole magame ma Ashili kaa andaano ne beye kai majəkəri, naka ta beke eyapa ne.

¹³ Na Bilatus bekaa akai na, “Ota ba kona e pate epa eena ane beyau majəkəri azame ne?”

¹⁴ Na Yeso ta ka kabare na be pirə be yende ne, na nyimi tere ogomo ukpwei aa bote.

A core Yeso o gəəzə o gbwa

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39-19:16)

¹⁵ Koonang awere Ozənggə Ocakate, ondo togomo wa mena aa peere oromo yende aa nyimia andaaka a pate a akwilə andaleme, ooka aromo ne zaka.

16 Awere name, ondo zene a akwilə andaleme ka a rose wai ka ogirə, ka a beya wai na Barabas.

17 Nangka maYahuda ne kurkənəng, na Bilatus pirkə nee na, “Mana eya yeme ang pere ying wai? Barabas naa, na Yeso kamea arareze kai na Almasipu?”

18 Obena wa rose na le'ero le ote nane turki Yeso awai.

19 Bangka nyimi kangza, awere aka wa ya cikə a ledəndə le cora angmə, ondaye wai wa tong na abele wai na, “Karomo kana ta kaa ya eyapa ne. Səərə taara to orooka karomo kaana obena ma zitə a tolau kaya kai.”

20 Andaamoole magame ma Ashili kaa andaano ne tarze aromo aa ne baale ne na ne zaka Barabas ka ne cə kane wong Yeso.

21 Na ogomo me kang pirkə aromo me na, “A nyimi aromo leere aana, mana eya yeme ang pere ying wai?”

Na ne bekaana, “Barabas.”

22 Na Bilatus bekaa na, “Na ang wiinia ka Yeso ka rareze kai na Almasipu?”

Na pate one kabare na “A gendare kai a uti!”

23 Na Bilatus pirkə ne, “Azaa eya? Ombela araaburu ka eza?” Na ne waale o ara angmelo na, “A gendare kai a uti.”

24 Nangka Bilatus wa laka wa era wata ya eyapa ne, kangza a nyong aromo ya waale o caro, na wa mangka manyi na wa kwizə taara tewai aa aromo ya gonta, aa wa bekaana, “Mi, ma kwizə a taara teng aa manyau ma karomo ka o dera madinə kaana. Onna zitə oying wai.”

²⁵ Na pate aromo me kabare na, “Baya ozitə ome itə azaa aro kaa ayana aro.”

²⁶ Awere namea wa pere ne Barabas. Malo oka wa ote na ole Yeso, aa wa nayi kai ka gendare.

*Ana o tesa a geza a moole ne zeele Yeso
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)*

²⁷ Na ana otesa ageza aa moole o ogomo ale ka Yeso a akwilə togomo, nane kurki pate legwa le ana otesa ageza a moole o makeke mame azaa kai.

²⁸ Na ne lope madibi maaka maya lepong le kai, aa ne amba kai odibi o ganggo o togomo.

²⁹ Na ne pi betageya be ekana, aa ne amba kai ukpwei, aa ne nya kai lebenda le yende o ara ore o kai, na ne kang tungunu a begeshe be kai aa ne zeele kai, aa ne beyaana kai na, “Ashili waloo ne, Ogomo maYahuda!”

³⁰ Aa ne karze kai mawo, nane jeke lebenda lenname nane ola kai kaa le o ukpwei.

³¹ Nangka ne mare o zeela kai, nane lope kai odibi o togomo te me, aa kuriyə kai madibi maaka maya kai a lepong, nane ale ka kai ka ne gendare uti.

*A gendare Yeso
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)*

³² Ne ya teweno naname, nane gwarnang ka Saminu, oromo a Siyarin. Waya ne ote nawa ana uti o gendare a Yeso.

³³ Nangka ne dukə ara aka arareze ai na Golgota, araaka a rose ai na ara o cako ukpwei,

³⁴ nane nya kai manyi ma inabi maaka a sakale ka ka o ngmangmang ka ka se. Nangka ka lembe ka leleng, naka nyana o sa me.

³⁵ Malo o gendare a Yeso, nane eze o zawa azaa madibi ma kai kane laka mana yo jeka odibi me.

³⁶ Malo nyimi nane cikə arame aa le'enda le kai.

³⁷ A aza uti me, aza kaa ukpwei o kai, nane wele aa kati ka patarake ka yende na, "KANNA YESO, OGOMO MAYAHUDA."

³⁸ Nane kang gendare kai legwa kaa akəri o tæru aromo a leere, oyende o ara ore, aa o yende o ara uguri kai.

³⁹ Ana o kaale ne ne zeele kai, aa ne zuu ukpwei,

⁴⁰ aa ne beyaana, "Bo ka baa bekaana, ba era o oka akwilə Ashili, oo kang sowa ai a nyimi amora taaro, na boza o ukpwei o! Na bo Kena ka Ashili baaza, jipi a uti ogendare me!"

⁴¹ Nyimia kangza andaamoole magame ma Ashili ka ana o baala angmə aaka Ashili a nya Mosa ka andaano aromo ne zeele kai, aa ne beyaana,

⁴² "Ka boza ana ondo, aa ka girə o boza ukpwei kai. Kai ya Ogomo Isrela sang? Kaa jipi a uti ogendare na nannameena, awere namea te yo kabare ka kai.

⁴³ Ka eke lenyong a Ashili, baya a Ashili me boza kai nanname, aaya yeme a kai, obena ka bekaana kai Kena ka Ashilia kai."

⁴⁴ Pate a akəri o tæru a aromo ka a gendare ne ka Yeso ne beya akai angmə a aburu.

*Ogbwə o Yeso**(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)*

⁴⁵ Na maring meke pate makeke mame aa era o tera ongme aa dukə beru be o taaro ulyəlu.

⁴⁶ Nangka ongme wa amara ka otaru, na Yeso ara lengmelo ajəng, na ka bekaana, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” Obena, “Ashili ang, Ashili ang, eyaaka ba nyang o malo?”

⁴⁷ Aromo aa ka neya itə a ting arame ne kone nyimi na ne bekaana, “Karomo kaana kaya orara Ileya!”

⁴⁸ Na ondo a nyimi one song nawa jeke lesuni nawa təkəzə a manyi ma marara, nawa ote a lebenda, aa wa nayi Yeso na ka se.

⁴⁹ Azaa nyimi odangare me bekaana, “Bayana te laka na Ileya yo deya kawa boza kai.”

⁵⁰ Na Yeso kang ara lengmelo a jəng, aa ka pere ebeene e kai.

⁵¹ Nyimia oyambati ka waya a akwilə Ashili wa daro a tera madəkəni ma leere, o era obora aaza a jəpi dizi. Na adeze a zukəru, aa acale poso.

⁵² A pəəri macao, andaaka ne gbwizə kaa ne ye ka boome be Ashili, ne ere ka ebeene,

⁵³ aa komana one susi a ocao o wai. Malo o era Yeso, nane lyə a nyimi apeng aa sangsang, aromo acake ne laka ne.

⁵⁴ Awere aka ondo gong ana otesa geza o Roma, kaa andaaka neya legwa aa enda Yeso ne laka adeze a zukənu kaa pate epa eka ne laka, na pate one kone boome maleo, aa ne bekaana, “Kanna dongdong Kena ka Ashilia kai!”

⁵⁵ Andaye yende acake ka ne tare Yeso aa surə aa Galili aane kangkama kai, ne itə aa macang a gontaka pate epa eka eya ale.

⁵⁶ Aa nyimi one neye, Mariya ka o Magadala, kaa Mariya iini na Yakubu ka Yusupu, aa iini ayana Zabadi kangza.

O taasa o Yeso

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁵⁷ Nangka o ulyəlu waye, na Yusupu, oromo o Arimatiya ka waya ka o cə, wai kangza ondo o tare Yeso waze.

⁵⁸ Nawa ale aa Bilatus nawa bose na nya wai lepung le Yeso. Na Bilatus ote na nya wai.

⁵⁹ Yusupu wa jeke lepung leme, nawa pate le ka betu,

⁶⁰ aa wa lyəərə lepung leme a nyimi ocau osau oka wa she eke ukpwei wai ka wa kau a lecale. Nawa turki lecale legong leyende nawa pate begmə be ocau me, aa wa ale.

⁶¹ Mariya ka o Magadala, kaa Mariya kayende, ne ya zaa ocikə a izi ocau me.

Ana le'enda ocau

⁶² Ka o sana ara, malo Lengme le Ogoro, na andaamoole magame ma Ashili kaa maParisa gwarnang a begeshe be Bilatus,

⁶³ nane bekaana, “Ogomo, te rintə nangka karomo kaaname ka o rendaza aa ka tata a bengma ka beeze na malo tomoro to taaro kayo era ka ebeene.

⁶⁴ Azaa nyimi, ote ka eza le'enda ocau me maleo aa dukə tomoro te taaro, tana atoma akai de kane kpwi ekeze kai aa ne bekaa aromo na ka era malo

ogbwə ne. Orenda o maare wayo kala obora o buru.”

⁶⁵ Na Bilatus bekaa nee na, “Besa na ana otesa geza aa moole, ka e ale kaa e eze le'enda nangka wa gwara.”

⁶⁶ Nane ale nane ende ocáu ome, aa ne ote bewela becapa be ogomo, aa ne baya ana otesa geza me aa le'enda.

28

O era o Yeso a nyimi ocáu

(Mar 16:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

¹ Malo Lengme le Oteseke lee kala, aa lelere lengme le obora, na Mariya ka o Magadala, kaa Mariya kayende, ne ale a olaka ocáu me.

² Na adeze zukərnu a jəng o otoma Ashili o dera lelung wa sura a zaa shili nawa kinkəri o cale me aa wa cikə aaza me.

³ Waya masanto na o malmi, aa madibi ma wai maya apeng aa pauwo na adoka.

⁴ Nangka ana le'enda ne laka wai, na boome moke ne maleo, nane kerkeze aa ne təəru aa deze naa nee gbwizə.

⁵ Aa otoma Ashili o dera lelung leme wa bekaa andaaye me na, “Tana e kona boome ne, ang rose obena Yeso kamea a gendare kaya eya gerame.

⁶ Kata rene ne. Ka era nangka ka beke. Deyana ke laka ara aka a eke kai.

⁷ Alena a saseya ka e bekaa otoma akai na, obena ka era malo ogbwə. Akaname aa ka yo kang kaana oying o ale a makeke ma Galili. Aa sanamea eyo laka kai! Epa eeka ma deya aa bele oying naname.”

⁸ Nane baya ocáu ome a kwarte a nyimi boome, ka okona oleba aa cake, nane song nane bele atoma akai oroka ome.

⁹ Na Yeso ka o upkwai kai gwarnang ka ne, naka bekaa nee na, “O cikə o cammo itə ka ying!” Nane paka aa ma'amo aa ne garme tobona te kai, nane girwə a begeshe be kai.

¹⁰ Na Yeso bekaane na, “Tane kona boome ne, alena ka e bekaa arone ang, ane ale aa makeke ma Galili, asanamea ne yo lakang.”

Orooka ooka ana o enda ocáu ne de ne

¹¹ Nangka andaaye me neya nyimi teweno, na ana ondo aa nyimi ana o enda ocáu me, nane bele andaamoole ana magame ma Ashili orooka o pate epa eka ee ale.

¹² Na andaamoole magame ma Ashili kaa andaano ne kurkənəng, nane tere madoola ma yende, nane nya ana otesa geza aa moole me emate aa cak,

¹³ aa ne bekaane na, “Bele na aromo na, atoma kai ya ne deya aa lelyaare aa teya malau nane kpwi kai.

¹⁴ Orooka ona wa dukə teto te ogomo, teyo nya wai angmə te kang itə ka ying aa nyimia pate o zitə.”

¹⁵ Nane embe emate me, nane ye epa eka a bekaa nee na ne eze. Orooka ona wa ale kurəwa a maYahuda aa deya o ngmeengme.

Ogole ka Yeso ka nya atoma kai

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23)

¹⁶ Na atoma akai be tuuru kaa leyende name ale a makeke ma Galili, a oyara ooka Yeso ka bekaa ne na ne gwarnang arame.

¹⁷ Nangka ne laka kai, na ne girwə aa ne sabe kai, aa na ondo ne dambaraza.

¹⁸ Na Yeso paka na ka bekaa nee na, “A nyang pate obare azaa shili ka adeze.”

¹⁹ Azaa nyimi, ale na ka e baale pate aromo lerambo ka ne tareng, e eza ne batisma a nyimi le ze Ate, ka Kena, ka Obere o Ashili,

²⁰ e baala ne kane tare pate epaeka ma ote ying. Mi naana kangza ang ye legwa ka ying aa ale ka ying o omaare lerambo.

Sanga Language Project
The Holy Bible in the Sanga language of Nigeria:
Sanga Language Project (Bible)

copyright © 2022 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Sanga)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

549ac847-a043-5a25-b544-64882e80c2fc